

ԱԶՏԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTÉRAIRE

أزதாக جريدة يومية سياسية وأدبية - اليوم السابع - إيشا ورويشيان

1500 L.Ո. 769-ՏԱՐԻ, ԹԻԻ 88 (21430) ՉՈՐԷՔԸԱՐԹԻ, 25 ՅՈՒՆԻՍ 2003 10 ԷՉ

ՓՈՒԹԻՆԻ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԼՈՆՏՈՆ

Ռուսիոյ նախագահ Վլադիմիր Փութին երէկ Լոնտոն հասաւ պաշտօնական այցելութեան մը համար, որ կը նկատուի պատմական: Ան ռուս առաջին ղեկավարն է, որ ցարական ժամանակաշրջանէն ի վեր Բրիտանիա կ'այցելէ:

Փութին անոյժ օդակայանին մէջ դիմաւորուեցաւ Չարլզ իշխանին կողմէ: Փութին ձեռքով առաջնորդուող թագաւորական ասանդական կառքով առաջնորդուեցաւ դէպի Պաքինկհամ պալատ, ուր ընդունուեցաւ Էլիզաբեթ Բ. թագուհիին կողմէ:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՌԱՆՅՔԱՅԻՆ ՆԵՐՈՒԺ

(Հ. Յ. Դ. Լ. Ե. Մ. Ի 30 ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԻԹՈՎ)

Հ. Յ. Դ. Լ. Ե. Մ. Ի երեսնամեայ կենսափորձը վատերական առաջոցյն է արդէն անոր սպեղծման անհրաժեշտութեան, գործադաշտներու ճշգրիտ ընդունութեան, կազմաւորման իրաւաբանական հնցի հանգամանքին, զոհաբերութեան անսակարկ դարձնողականութեան եւ առաջադիւզանակցականներ դարձնողականութեան անոր առաքելութեան յարող կապարտումին:

Լիբանանի քաղաքացիական պայքարումի օրերուն իբրեւ անհրաժեշտութիւն Հ. Յ. Դ. Պարսկեան Միութիւններէն կատուցային անջարտմ կապարտող Լիբանանի Երիտասարդական Միութիւնը կը դառնար լիբանանահայ միջնաբերդի ինքնառաջադրանքները սպաննող այն երիտասարդական միաւորը, որ պայքարումի ամբողջ փետուրութեան դաշտումնէն հայտնի թաղամասերը, մեր ժողովրդային փուլներն ու ազգային հասարակութիւնները:

Լ. Ե. Մ. ր. սակայն, Լիբանանի քաղաքացիական պայքարումի դաշտումնէն ինչ զործող միաւոր մը չէր միայն: Ժամանակն ու դաշտումները փաստեցին, որ անհիկա իր գործունէութիւնն ու առաքելութիւնը չէր սահմանափակած պայքարումի իրաւաբանական դաշտումնէն: Ու դարձաւ շրջանակներուն մէջ:

Ըլլալով ըստ էութեան դասարարական կարողութեան միաւոր, Լ. Ե. Մ. ր. փաստեց, որ գերազանցաւոր մնաց գործի միութիւն, որ առաջադիւզանակցական մարդու կազմաւորման հանգրուաններու թեւակոխումի հասկացողութիւնը դաշտումնէն գործող: Եւ դաշտումնէն գործող ինքնառաջադրանքական այն շրջանն էր, որ լիբանանահայ գաղութի գոյատեւողական դժուարին աշխարհային մէջ ամբողջեց նահապակ Լ. Ե. Մ. ր. սակայն երեսնամեայ շրջանակները, որ յարակնէն դաշտումնէն այն երիտասարդութիւնը թրքական ու քրդաբարոյ ամէն երեսուրդի դէմ դաշտումի առաջադիւզանակցական իրողական երեսուրդով, որ Արցախեան ազատամարտի համընդհանուր դաշտումնէն մէջ արձանագրեց Լ. Ե. Մ. ր. սակայն նահապակներու անունները, որ լիբանանահայ այն միութեանակները գործողն էր հայրենիք՝ մասնակցելու դաշտումնէն համարեակական բազմաբնոյթ աշխարհայիններուն, որ իր համար օժանդակութիւններով ներկայութիւն փաստեց Չաւախքահայութեան կազմակերպական աշխարհայիններուն: Այլ խօսքով, հայ ժամանակակից դաշտումնէն ամէն մէկ կարեւոր իրադարձութեան մէջ յարողեցաւ առաջնորդող Լ. Ե. Մ. ր. սակայն:

Լ. Ե. Մ. ր. դասարարականութիւնը սրագածներու մեծ թիւը այսօր արդէն կը կազմէ Հ. Յ. Դ. Կազմակերպութեան լիբանանեան կազմակերպութեան բազմամասնաբար ընդունելի նկատարելի համարները: Ասոր առընթեր մեծ է թիւը Լ. Ե. Մ. ր. շարքերէն անցածներուն, որոնք հիմնական դերակատարութիւն ստաննում են Միութեան փայլեղ զարթոնքներու կազմակերպական, կրթական, միութեանական, հասարակական եւ քաղաքական մարզերու ղեկավարման աշխարհայիններուն մէջ:

Բոլոր նախադրեալներն ու փութեալները ցոյց կու փան, որ երիտասարդական այն միաւորը որի միջոցով աշխարհայիններուն լծումը սփիւրջային երիտասարդութեան առանցքային ներուժը:

Հ. Յ. Դ. Լ. Ե. Մ. Ի ԸՆԴՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՅՈԱՍԵԱԿԸ ՆՇՈՒԵՑԱԿ ԱՐԺԱՆԱԻՈՐԱՊԵՍ

Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան երիտասարդութեան կամքը արտայայտող, անոր ուժականութիւնը մարմնաւորող, անոր շարքերուն մէջ թարմ շունչ ու աւին ներարկող, երիտասարդութեան ձայնը լսելի դարձնող Լիբանանի Երիտասարդական Միութեան 30ամեակին առիթով, երէկ, Երեքշաբթի, 24 Յունիսի երեկոյեան ժամը 8:00ին, Յակոբ Տէր Մելքոնեան հանդիսարանին մէջ տեղի ունեցաւ յատուկ հանդիսութիւն մը:

Իր գոյութեան 30 տարիներուն ընթացքին անխոնջ պայքար մղած, ամէն տեսակի դժուարութիւններ դիմագրած եւ իր դիմաց ծառայած արգելքները շրջանցելով ու հաստատ քայլերով իր ուղին շարունակած, լիբանանահայ երիտասարդութիւնը իր շուրջ համախմբած Լ. Ե. Մ. ր. 30ամեակին նուիրում յայտարարեց:

«Մարդ ար աստ» ակումբին մէջ Վեռնաւած յատուկ պատահին շուրջ եւս համախմբում էին խորհուրդներ Երիտասարդութեան 30ամեակի ձեռնարկին, որ սփռուեցաւ ուղղակիօրէն:

Լիբանանի եւ Հայաստանի քայլերգներու ունկնդրութեան ետք ձեռնարկին բացման խօսքը կատարեց Լ. Ե. Մ. ր. կեդրոնական վարչչութեան անդամ ընկ. Խաչատր Գուրաբեան, որ շեշտը դրաւ ազգի մը գոյատեւման գործընթացին մէջ պայքարի դերակատարութիւնը, Լ. Ե. Մ. ր. սակայն ստացած եւ յաջողեցաւ կազմաւորում

ASHNAG

Երիտասարդութեան ունեցած դերակատարութեան վրայ: Ան նշեց, որ Լ. Ե. Մ. ր. ծնունդ առաւ հայ երիտասարդութեան կարիքներէն մեկն է անհիկա դարձաւ այն կորիզը, որ անորոշութեանն ու խաբիափումներէն դուրս բերաւ հայութեան տագնապներով մտահոգ նորահաս սերունդները եւ անոնց մէջ ամրապնդեց դաշտումնէն կազմաւորման կազմակերպական կազմաւորումի առողջ եւ ազդու թիւերը:

Անդրադառնալով Լ. Ե. Մ. ր. երեսնամեայ գործունէութեան, Խ. Գուրաբեան ըսաւ, թէ լուսամտին վրայ ընդունալով Միութեան հայրենիքի մէջ պայքարի կարեւորութիւնը, Լ. Ե. Մ. ր. սակայն ներկայեղան հոն, ուր անոնց

Երիտասարդութեան ունեցած դերակատարութեան վրայ: Ան նշեց, որ Լ. Ե. Մ. ր. ծնունդ առաւ հայ երիտասարդութեան կարիքներէն մեկն է անհիկա դարձաւ այն կորիզը, որ անորոշութեանն ու խաբիափումներէն դուրս բերաւ հայութեան տագնապներով մտահոգ նորահաս սերունդները եւ անոնց մէջ ամրապնդեց դաշտումնէն կազմաւորման կազմակերպական կազմաւորումի առողջ եւ ազդու թիւերը:

Անդրադառնալով Լ. Ե. Մ. ր. երեսնամեայ գործունէութեան, Խ. Գուրաբեան ըսաւ, թէ լուսամտին վրայ ընդունալով Միութեան հայրենիքի մէջ պայքարի կարեւորութիւնը, Լ. Ե. Մ. ր. սակայն ներկայեղան հոն, ուր անոնց

Երիտասարդութեան ունեցած դերակատարութեան վրայ: Ան նշեց, որ Լ. Ե. Մ. ր. ծնունդ առաւ հայ երիտասարդութեան կարիքներէն մեկն է անհիկա դարձաւ այն կորիզը, որ անորոշութեանն ու խաբիափումներէն դուրս բերաւ հայութեան տագնապներով մտահոգ նորահաս սերունդները եւ անոնց մէջ ամրապնդեց դաշտումնէն կազմաւորման կազմակերպական կազմաւորումի առողջ եւ ազդու թիւերը:

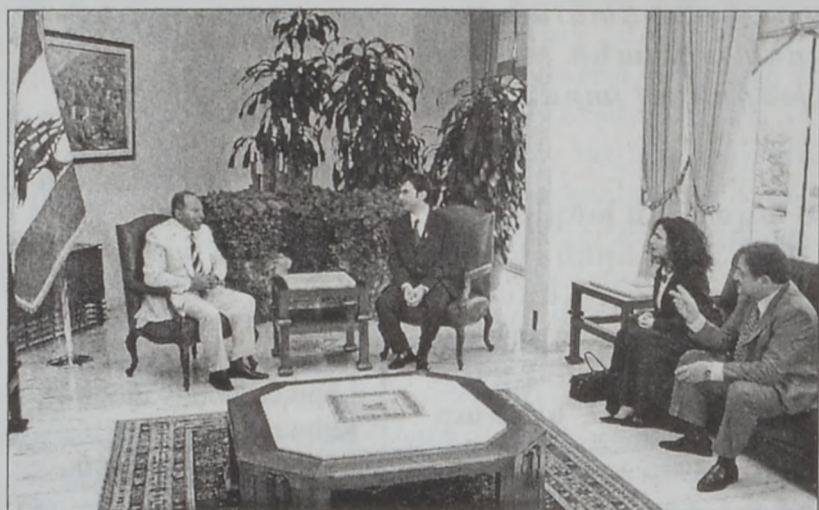
Անդրադառնալով Լ. Ե. Մ. ր. երեսնամեայ գործունէութեան, Խ. Գուրաբեան ըսաւ, թէ լուսամտին վրայ ընդունալով Միութեան հայրենիքի մէջ պայքարի կարեւորութիւնը, Լ. Ե. Մ. ր. սակայն ներկայեղան հոն, ուր անոնց

Երիտասարդութեան ունեցած դերակատարութեան վրայ: Ան նշեց, որ Լ. Ե. Մ. ր. ծնունդ առաւ հայ երիտասարդութեան կարիքներէն մեկն է անհիկա դարձաւ այն կորիզը, որ անորոշութեանն ու խաբիափումներէն դուրս բերաւ հայութեան տագնապներով մտահոգ նորահաս սերունդները եւ անոնց մէջ ամրապնդեց դաշտումնէն կազմաւորման կազմակերպական կազմաւորումի առողջ եւ ազդու թիւերը:

Անդրադառնալով Լ. Ե. Մ. ր. երեսնամեայ գործունէութեան, Խ. Գուրաբեան ըսաւ, թէ լուսամտին վրայ ընդունալով Միութեան հայրենիքի մէջ պայքարի կարեւորութիւնը, Լ. Ե. Մ. ր. սակայն ներկայեղան հոն, ուր անոնց

Շար. Էջ 3

ԱԹՈՄ ԷԿՈՅԵԱՆ ՊԱՍՊՈՏԱՅԻ ՄԷՉ

Երիտասարդութեան եւ մարմնակրթութեան նախարար Սեպուհ Յովնանեան, ընկերակցութեամբ «Արարատ» ֆիլմի քանատահայ բեմադրիչ Աթոմ Էկոյեանի եւ իր կնոջ՝ Արսիսէ Խանճեանի, երէկ այցելեց Պասապտ, ուր ընդունուեցաւ նախագահ Գոր. Էմիլ Լախուտի կողմէ:

Հանդիպումին ընթացքին Էկոյեան նախագահ Լախուտի ներկայացուց «Արարատ» ֆիլմին մանրամասնութիւնները:

Նախագահ Լախուտ շնորհաւորեց Էկոյեանը՝ իր սքանչելի ստեղծագործութեան համար եւ Էկոյեան ամոլին նուիրեց լիբանանեան Մայրիկ յուշանուէր մը:

ԵՐԻՈՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՎԵՀԱԺՈՂՈՎԸ ԼԱՅՆՕՐԷՆ ԱՆԴՐԱԳԱՐՉԱԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

Սթրապուրկի մէջ 23 Յունիսին սկսաւ Երոպական Խորհուրդի խորհրդարանական վեհաժողովի ամառային նստաշրջանը, որուն օրակարգին վրայ էր նաեւ Հայաստանի խորհրդարանական ընտրութիւններուն հետեւած վեհաժողովի դէտերու վեկուցումին ներկայացումը:

Հայաստանի Ազգային Ժողովի արտաքին յարաբերութիւններու մշտական յանձնաժողովի նախագահ ընկ. Արմէն Ռուստամեան «Արմէնփրէս» լրատու գործակալութեան հետ Սթրապուրկէն հեռաձայնային հարցազրուցութեամբ մը տեղեկացուց, որ նշեալ վեկուցման մէջ առաջարկուած է «Վեհաժողովի խորհրդարանական վեհաժողովին մէջ Հայաստանի նոր պատուիրակութեան իրաւասութիւնները՝ նկատի ունենալով ընտրական խախտումներու ծաւալն ու լրջութիւնը»:

Ընկ. Ռուստամեան նախ եւ առաջ յատկացուց, որ առաջարկը չի վերաբերի հայկական ներկայ պատուիրակութեան, որուն մաս կը կազմեն ինք եւ Ազգային Ժողովի պատգամաւոր Արտաշէս Գեղամեանը, այլ այն պատուիրակութեան, որ կազմուած է Հայաստանի խորհրդարանական վեհաժողովի ընտրութիւններէն ետք, եւ որ վեհաժողովին մէջ Հայաստանը պիտի ներկայացնէ յառաջիկայ Սեպտեմբերէն սկսեալ:

Ինչ կը վերաբերի նշուած վեկուցումին, ընկ. Ռուստամեան պարզաբանեց, որ Հայաստանի խորհրդարանական ընտրութիւններուն հետեւած դիտորդական առաքելութիւնը հետագային ստացած է վեհաժողովին մէջ յատուկ յանձնախումբի կարգավիճակ, եւ այդ վեկուցումը առաքելութեան երկարացումն է: Այսուհանդերձ, ինչպէս պարզը:

Շար. Էջ 10

ՊԸՐՐԻ ԿԸ ՇԵՇՏԵ ԱՐԱՐԱԿԱՆ ՄԻԱՅԵԱԼ ՇՈՒԿԱՅԻ ԱՆՅՐԱԺԵՇՏՈՒԹԻՒՆԸ

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիի Պրրի երկ շեշտեց արաբական միացեալ շուկայ ստեղծելու անհրաժեշտութիւնը, ինչպէս նաեւ ընդգծեց առեւտուրի համաշխարհային կազմակերպութեան անդամակցութեան կարեւորութիւնը:

Պրրի երկ ընդունեց շրջանային սեմինարին մասնակցող պատուիրակութիւնները: Նշեւք, որ սեմինարը կազմակերպուած է իրանական խորհրդարանին կողմէ, գործակցութեամբ քանադական խորհրդարանի կեդրոնին: Սեմինարը կ'անդրադառնայ արաբական խորհրդարաններուն մէջ կայացող բանակցութեան անդամակցելու համար առեւտուրի համաշխարհային կազմակերպութեան:

Պրրի շեշտեց, որ սեմինարը մեծ կարեւորութիւն կը ներկայացնէ, նկատել տալով, որ նշեալ հարցը ունի դրական եւ ծիւղական կողմեր: Ան անդրադառաւ համեմատ դասակարգին եւ շուկային վրայ ունեցած անոր նկատման վերաբերեալ:

Պրրիի այցելեց նաեւ քաղաքացիական ծառայութեան խորհուրդի նախագահ Մուսայէր Խաթաբ, որ Պրրիի ներկայացուց խորհուրդի միանշանակ տեղեկագիրը:

Պրրի ընդունեց նաեւ վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիին, որուն հետ քննարկեց տեղական եւ շրջանային հարցեր, ինչպէս նաեւ արտաքին գործոց նախարար Ժան Օպէյտը եւ Լիբանանի մէջ Գերմանիոյ դեսպան Ժիլյէլլա Սիքրան:

ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԱՀՈՒՏ ԻՐ ԱՅՅԵԼՈՒՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ ՔՆՆԱՐԿԵՑ ՏԱՐՔԵՐ ՄԱՐԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ՀԱՐՑԵՐ

Նախագահ Վոր. Էմիլ Լահուտ երկ ընդունեց կենտրոնի նախարար Ֆարէս Պուէյլը, որուն հետ քննարկեց ընդհանուր հարցեր՝ քաղաքական վերջին իրադարձութիւններուն յոյսին տակ: Քննարկուեցան նաեւ նախարարութեան առնչուող հարցեր, որոնցմէ կարեւորագոյնը՝ քարահատման վայրերու թղթածրարը, ինչպէս նաեւ մազութի վանքի վանքի թղթածրարը եւ կենտրոնային այլ հարցեր:

Նախագահ Լահուտի այցելեց Մէնուական Արաբիոյ նախարար Թըրքի Պրն Նասէր Պրն Ապտէլպիլ Ալ Մէնուր, ընկերակցութեամբ երեսփոխան Մոհամէտ Սաֆատի:

Կողմերը քննարկեցին Պէյրութ-Ռիատ յարաբերութիւնները, ինչպէս նաեւ միջազգային վարձագումները եւ երկու երկիրներուն կենտրոնի նախարարութիւններուն միջեւ գործակցութեան հեռանկարները:

Նախագահական պալատի երկկուսյան այցելուներէն էր նաեւ Լիբանանի մէջ Փաքիստանի դեսպան Սալէտ Միր, որ իր հրաժեշտի գիրը փոխանցեց նախագահ Լահուտի: Միր պիտի ստանձնէ Փաքիստանի արտաքին գործոց նախարարի պաշտօնը:

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԸԱՐԻՐԻ ՆԱԽԱԳԱՀԵՑ ՄԱՂՈՒԹՈՎ ԲԱՆՈՂ ԿԱՆԵՐՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԻ ԺՈՂՈՎԻՆ

Վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի երկ յետմիջօրէին Քորայթէի մէջ նախագահեց մազութի բանող վանքի յատուկ նախարարական յանձնախումբի ժողովին, որուն ներկայ գտնուեցան էլեւմուտքի նախարար Ֆուատ Սինիորա, կենտրոնի նախարար Ֆարէս Պուէյլ, պետական նախարար Ասէմ Քանսո, ուժանիւթի եւ շուրի հարցերու նախարար Ալլուպ Հըմայէտ, հանրագուտ շինութեան եւ փոխադրութեան հարցերու նախարար Նեմիլ Միքաթի, ինչպէս նաեւ կառավարութեան ընդհանուր քարտուղար Սուէլ Պուսի:

Միւս կողմէ, վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի ընդունեց երեսփոխան Մոհամէտ Եահիան, որուն հետ քննարկեց տեղական եւ շրջանային հարցեր, ինչպէս նաեւ Աքքարի ծրագիրները: Եահիա շեշտեց ներկայիս անհրաժեշտութիւնը եւ բոլոր քայլերը, զորս պետութիւնը առաւ բարելաւելու համար երկրին տնտեսական վիճակը:

Հանդիպումին ընդգծուեցան նաեւ շրջանի սպառնացող վտանգները եւ խաղաղութեան ճամբու քարտէսին ծիւղական ազդեցութիւնը:

Վարչապետ Հարիրի ընդունեց նաեւ արտաքին յարաբերութեան երեսփոխանական յանձնախումբի նախագահ երեսփոխան Ալի Սալիլը: Քննարկուի առարկայ դարձան դիւանագէտներու նշանակումներու թղթածրարը, ինչպէս նաեւ շրջանային իրադարձութիւնները:

Սալիլ յոյս յայտնեց, որ կառավարութիւնը իր յառաջիկայ նիստին կը քննարկէ վերոնշեալ թղթածրարը եւ այդ իմաստով կու տայ վերջնական որոշումներ:

Սալիլ աւելցուց նաեւ, որ վարչապետ Հարիրիէն պահանջած է կարեւորութիւն ընծայել Սուրի եւ Նաբուրայի միջեւ գտնուող միջազգային պողոտային եւ անմիջապէս իրագործելու նորոգումներ կամ համապատասխան շինութիւններ:

Վարչապետարանի հիւրերը եղան նաեւ երեսփոխաններ Սալէի Սէյր, Ֆարէս Սուէյտ, Ղանէմ Պոն, Մոհամէտ Ապտէլ Համիդ Պալտուն, նախկին երեսփոխան Ռուսամ Ֆախուրի, Սուրի փառատուններու յանձնախումբի մէկ պատուիրակութիւնը գլխաւորութեամբ Ռանտա Պրրիի եւ Պէյրութի նահանգապետ Եագուպ Սարրաֆ:

ԳԱՇԻՐԵ

ՍԵՄԱՀԱ ԿԸ ՄԱՄՆԱԿՑԻ ԱՐԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԺՈՂՈՎԻՆ

Տեղեկատուութեան նախարար Միշէլ Սըմահա երկ ուղղուեցաւ Գահիրէ, մասնակցելու համար արաբ տեղեկատուութեան նախարարներու խորհուրդի ժողովներուն, որ կը սկսի այսօր: Խորհուրդի նշեալ 36րդ ժողովին պիտի

քննարկուին արաբական տեղեկատուութեան մարպի կացութիւնը, ինչպէս նաեւ բարգաւաճման եւ շրջանային իրադարձութիւնները դիմագրաւելու տեղեկատուական միջոցառումները եւ արաբական աշխարհին սպառնացող

արշաւները: Սըմահան երկ դիմաւորեցին եգիպտացի իր պաշտօնակիցը՝ Նապիլ Օսման, ինչպէս նաեւ եգիպտացի եւ արաբ բարձրաստիճան պաշտօնատարներ: Սըմահա իր խօսքին մէջ շեշտեց, որ, արաբ ժողովուրդը միասնականութեամբ պիտի ապաստարէ բռնագրաւելու բոլոր հողերը, շրջանին մէջ հաստատելով ազգային գերիշխանութիւն եւ տագնապներու արդար եւ ամբողջական լուծում:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

●ՄՐՏԱՔԻՆ գործոց եւ արտերկրի լիբանանցիներու հարցերու նախարար Ժան Օպէյտ երկ ընդունեց Լիբանանի մէջ Քաթարի դեսպան Ապտալլա Ալ Սաթերը, որուն հետ քննարկեց երկկողմանի յարաբերութիւնները եւ վանոնք բարելաւելու անհրաժեշտութիւնը:

Ալ Սաթեր շեշտեց, որ քաթարցի բազմաթիւ ներդրողներ եւ գործարարներ սկսած են ծամանել Լիբանան:

●ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ նախարար Մահմուտ Համուտ երկ ընդունեց Իրանի պաշտպանութեան նախարար, ծովակալ Ալի Զամխանին, որուն հետ քննարկեց Լիբանան - Իրան յարաբերութիւնները բարելաւելու հեռանկարները:

●ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ եւ բարձրագոյն ուսման նախարար Սամիր Ժարը քննելէ ետք պետական քննութեան ընթացքին քննութեանց հսկող ուսուցչուհիի մը դէմ աշակերտուհիի մը ընդվզումի միջադէպը եւ անոր ծիւղական հետեւանքները, հարցը ուղղեց վճռաբեկ ատեանի ընդհանուր դատախաչութեան, խնդրելով յարմար լուծում մը գտնել անոր:

●ՏԵՂԵԿԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆ ազգային խորհուրդի նախագահ Ապտէլ Հատի Մահֆուպ երկ շեշտեց կարեւորութիւնը նշեալ խորհուրդի դերակատարութեան: Մահֆուպ ընդգծեց, որ տեղեկատուութեան թղթածրարին վկայած հարցերը արդիւնք են լրատուամիջոցներու կողմէ կատարուած օրինականացութեան:

●ՄՇԱԿՈՅԹԻ նախարար Ղապի Արիտի երկ ընդունեց Լիբանանի մէջ Սպանիոյ դեսպան Միկել Անիէլ Քարիէտո Մոնիսանը, որուն կ'ընկերակցէր Պարսելոնայի Եւրոպական - Միջերկրականեան Քոլէճի տնօրէն Անտրէ Բարիլը, որոնց հետ քննարկեց երկկողմանի յարաբերութիւնները եւ շրջանային իրադարձութիւնները: Անդրադառնալով Միշին Արեւելքի մէջ խաղաղութեան ճամբու քարտէսի գործադրութեան, Արիտի շեշտեց, որ խաղաղութիւնը յստակ ճամբայ մը ունի՝ Իսրայէլը մէկ կողմ շարտել եւ կանցնել անոր սահաբեկչական բոլոր գործողութիւնները:

ԿՈՒՉՈՒՆ

●Դեղագործներ, ինքրոնքով եւ հեռաձայնով աշխատողներ, եւ ծախողներ՝ 20Ը 50 տարեկան: Դիմել՝ հեռ. 03 - 432615:

ԿՈՒՉՈՒԻ

●DIMA վաճառատունը կարիքը ունի վաճառող օրհորդի մը, դիմել՝ հեռ. 03 - 340025 թիւին:

«ՎԱՆԱՅ ՉԱՅՆ»Ի ԱՅՍՈՐՈՒՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐԵՐԸ

- Ժամը 8:30 Լիբանանեան մամուլի խորագիրներու ընթերցում՝ արաբերէն
- Ժամը 8:45 «Աստղեր»
- Ժամը 11:30 Լիբանանեան մամուլի խորագիրներու ընթերցում՝ հայերէն
- Ժամը 12:00 «Խոնքեր եւ մտածումներ»՝ Շահնուրիստ
- Ժամը 3:00 Արաբերէն յայտագիր. հարցազոյց կրօնական հարցերու մասնագետ Լիմա Սըր Նամմի հետ.
- Ժամը 6:00 «Շայ երգաշար»
- Ժամը 8:00 «Պատասխան եւ շահ»

ԻՆՉ ԿԸ ԳՐԵՆ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹԵՐԸ

Լիբանանեան երկկուսյան օրաթերթերը անդրադարձած են «Նիու Թի. Վի.»ի հարցին եւ նախարարաց խորհուրդի Հինգշաբթի օրուան նիստին: Միջազգային լուրերու կարգին թերթերը լուսարձակի տակ առած են իրաքեան հարցն ու պաղեստինեան տագնապը եւ իրանեան իրադարձութիւնները:

«Լիուս» գրած է, թէ «Նիու Թի. Վի.»ի գործադիր տնօրէն Սայեաթ պիտի հարցաքննուի, իսկ «Էմ. Թի. Վի.» կայանի վերաբացման համար դիմում կը կատարէ:

Ըստ «Քիֆահ Արապի»ի, դատախաչ Ատտուն կը յայտարարէ. «Եթէ «Նիու Թի. Վի.» կայանը փաստեր չ'ներկայացնէ դատը պիտի փոխանցուի ոճրային հարցերու դատարան»:

«Պայրաք» դիտել տուած է, թէ ՎՕՐ. Լահուտ պաշտպանեց Լիբանանի տեսակէտը հարց տալով, թէ արդեօք պահանջուածը կայունութեան ապակայունացումն է: Ըստ թերթին, Ֆիշըր նախագահին յայտնեց, որ խաղաղութեան քարտէսը խաղաղութեան հաստատման ոսկի առիթ մըն է:

«Նահար» նշած է, թէ Օպէյտ իշխանութեան երեք պետերուն հետ տեսակցեցաւ դիւանագիտական նշանակումներու հարցով: «Նիու Թի. Վի.»ի պաշտօնեաները ունեցան մարաթոն հարցաքննութիւն մը, իսկ «Էմ. Թի. Վի.» իր հարցը վերատեսութեան ենթարկելու պահանջ կը ներկայացնէ:

«Անուար»ի համաձայն, նախարարաց խորհուրդի օրակարգին որոշումը ուշացաւ, որպէսզի անոր մէջ առնուին հարցեր յարուցող թղթածրարները: Գիւանագիտական նշանակումները բացակայեցան օրակարգէն, նշած է օրաթերթը:

Պաղեստինեան տագնապին եւ իրաքեան տագնապին մասին «Նահար» նշած է, թէ Իսրայէլ կ'ուսումնասիրէ Իրաքի հետ տնտեսական յարաբերութիւններու մշակման կարելիութիւնները: Ուաշինկթըն տարեկան I միլիար տոլար կը յատկացնէ Միշին Արեւելքի մէջ ապաստանուող քաջալերելու համար:

Ըստ թերթին, Ռայս յառաջիկայ շաբաթակից պիտի շրջան կ'այցելէ, իսկ Փաուլը կոչ կ'ուղղէ ՎՕՐակցելու պաղեստինեան իշխանութեան:

«Պայրաք» լուսարձակի տակ առած է պաղեստինեան - Իսրայէլեան հանդիպումները, որոնք յառաջիկայ կ'արձանագրեն, իսկ Ապու Մապէն արմատական կազմակերպութիւններէն կը պահանջէ Կիսաղուի առնչութեամբ արագ որոշում կայացնել:

Ըստ թերթին, Սուրիա պատրաստակամութիւն կը յայտնէ գործն դեր ստանձնելու խաղաղութեան գործընթացին մէջ, սակայն ամբողջովին կը մերժէ լուսանցքի մէջ մնալու հանգամանքը: Միացեալ Նահանգներ կը ծրագրեն դաշնակցութիւն մը հիմնել մասնակցութեամբ այն երկիրներուն, որոնք փափաք կը յայտնեն անդամակցելու առեւտրական ապաստան շուկային:

Թերթը նշած է, թէ Ռաշինկթըն կը յայտարարէ, որ անցեալ Չորեքշաբթի թիրախ դարձած են իրաքցի ղեկավարներ, աւելցնելով, որ յարձակումը կրնայ պատահած ըլլալ սուրիական հոլանաւերուն վրայ:

«Սաֆիր» դիտել տուած է, թէ Ռաշինկթըն կը հաստատէ յարձակումը իրաքեան փոխադրական մը վրայ, նշելով, թէ 5 վիրատուներ արձանագրուած են սուրիական ահմանին վրայ:

Թերթին համաձայն, Իսրայէլ կը մերժէ համաձայնութիւն գոյացնել, իսկ Համա կը յետաձգէ իր պատասխանը: Ռաշինկթըն կ'առաջարկէ իսրայէլեան-պաղեստինեան ապահովական մարպի գործակցութիւն:

Լուսարձակի տակ առնելով Քոֆի Անանի արտասանած խօսքը, «Սաֆիր» նշած է, թէ ան կոչ ուղղեց պաղեստինցիներուն եւ իրաքցիներուն ապրած տառապանքին վերջ դնել:

«Անուար» անդրադառնալով Եասինի խօսքին գրած է, թէ ան յայտնեց, որ համաձայնութեան եւ Կիսաղուի հաստատման առնչութեամբ ոչ մէկ պատասխան պիտի տանք սպառնալիքներու տակ:

Ըստ թերթին, Սուրիոյ նախագահ Պաշար Ասատ Ֆիշըրի հաստատեց, թէ իր երկիրը պատրաստ է ամբողջական խաղաղութեան հաստատման ի խնդրելու աշխատելու եւ գործակցելու: Իրաքեան իրադարձութիւններուն մասին «Անուար» գրած է, թէ ամերիկացիները կը փորձեն գտնել Սատտամ Հիւսէյնը եւ անոր գտնուած վայրին շուրջ տարածայնութիւններ շրջան կ'ընեն: Թերթը նշած է, թէ ամերիկացի Կիսաղուիները կ'ուզեն վերադառնալ իրենց երկիրը, որովհետեւ յոգանած են Իրաքի կեանքէն:

Միջազգային լուրերու կարգին «Նահար» գրած է, թէ սուրիացի 5 Կիսաղուներ վիրատուեցան ամերիկեան ուժերու կողմէ իրաքեան փոխադրական մը վրայ, որոնք արձանագրուած յարձակումին ընթացքին:

Թերթին համաձայն, Իրան մերժեց գործակցիլ Կէնքի քննիչներուն հետ եւ յարձակումներ տեղի ունեցան «Պասիճ»ի ոստիկանութեան կեդրոնին վրայ:

ԱԹՈՄ ԷԿՈՅԵԱՆԻ ԵՒ ԱՐՄԻՆԵ ԽԱՆՃԵԱՆԻ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

●Պաշտօնական հանդիսութիւն եւ վեհափառ հայրապետին կողմէ շքանշանի տուելու ընդունումը՝ 30 Յունիսի երեկոյեան ժամը 7:00ին, կաթողիկոսարանի մէջ: Մուտքը հրաւերով:
●Շանդիպում հայ եւ օտար ՄԱՍՈՒԼԻՆ հետ՝ Երեքշաբթի ժամը 11:00ին, կաթողիկոսարանի «Կիլիկիա» բանգարանի մէջ:
●Շանդիպում ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆ հետ՝ Երեքշաբթի ժամը 6:00ին: Կաթողիկոսարանի «Կիլիկիա» բանգարանի մէջ: Մուտքը ազատ:
●Շանդիպում ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ հետ՝ Չորեքշաբթի 2 Յուլիս երեկոյեան ժամը 7:00ին, Յակոբ Տէր Մեղրոնեան թատերասրահին մէջ: Մուտքը ազատ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅ ԵԿԵՂԵՑՈՅ ԸՍՏԱՆԱՐԱՆԱԿԱՆ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆ (ՀԵՀՈՍ)

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Համալսարանական Ուսանողներու Միութիւնը (ԵՀՀՈՍ) ուրախութիւնը ունի հրաւիրելու մեր բոլոր երիտասարդ - երիտասարդուհիները, հայկական վարժարաններու բարձրագոյն կարգի աշակերտները եւ հայ համալսարանականները հանդիպելու՝

«ԱՐԱՐԱՏ» Ֆիլմի աշխարհահռչակ բեմադրիչ ԱԹՈՄ ԷԿՈՅԵԱՆԻ ԵՒ ԱՐՄԻՆԵ ԽԱՆՃԵԱՆԻՆ հետ

Հանդիպումի ընթացքին երիտասարդներուն հարց-պատասխանի առիթ պիտի տրուի:

Հանդիպումը տեղի պիտի ունենայ Երեքշաբթի, 1 Յուլիսի երեկոյեան ժամը 6:00ին, կաթողիկոսարանի «Կիլիկիա» բանգարանին մէջ:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԹՐՔԱԿԱՆ ԴԻՒԱՆԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՉԱԽԱԻԵՐ ՆՈՐ ՓՈՐՉԸ

«Ասպարեզ» օրաթերթին (Lnu Աճճելու) մեջ լոյս տեսած ստորեւ տրուած Սերո Պոյաճեանի յօդուածը բնականաբար մեր ընթերցողներուն մօտ կրնայ ընդվզում յառաջացնել իր եզրակացութեամբ: Չենք կրնար բաժնել եւ ընդունիլ այն տրամաբանութիւնը, թէ «Թուրքիա թէ կ'ուզէ ամերիկահայ քաղաքացիին հետ երկխօսութիւն հաստատել, այդ պարագային ձիւղ հասցնել պիտի ըլլայ Միացեալ Նահանգներու պետական քարտուղարութիւնը: Իսկ թէ Թուրքիա կ'ուզէ ընդհանրապէս հայութեան հետ երկխօսութիւն ունենալ, ձիւղ հասցնել շատ լաւ գիտէ՛: Հայաստանի Հանրապետութիւնը է»:

Ո՛չ, յարգելի յօդուածագիր: Միացեալ Նահանգներու պետական քարտուղարութիւնը, ոչ ալ այլ պետութեան մը արտաքին գործոց նախարարութիւնը կրնայ ձիւղ հասցնել ըլլալ սպիւռքահայութեան: Պատկերացնենք ուրեմն, որ թէ պատահի, որ թուրք դիւանագետ մը լիբանանահայ կազմակերպութիւններուն դիմէ իշխանութեան համար, մենք անոր պատասխանենք, որ մեր հասցնելու Պուսթրուս պալատն է...

Հայկական կազմակերպութիւնները իրենք իրենց սեփական ձակատագիրին տերն են եւ հասցնել ձգտողութեան հարց չունին: Հայկական կողմին հետ երկխօսութեան դիմելու միակ հասցնելու միջոցն է հայկական կողմն է, որ պէտք չունի որեւէ միջնորդութեան: Իսկ ինչ կը վերաբերի ընդհանրապէս հայութեան հետ երկխօսութեան, ապա միակ հասցնելու Հայաստանի Հանրապետութիւնը չէ, որովհետեւ Թուրքիոյ հետ յարաբերութեան հարցը համազգային խնդիր է, ապա այդ գծով պարտաւոր ենք ազգովին տալ մեր որոշումը (դրական թէ բացասական), այսինքն՝ հայկական բոլոր կազմակերպութիւններուն, երեք յարանուանութիւններուն եւ հայրենի պետութեան միաձայնութեամբ, այլապէս ոչ մէկ հասցնել կրնայ ձգտող կամ վաւերական ըլլալ:

որեւէ զարգացումի պիտի չառաջնորդեն, այլեւ պիտի ծառայեն թրքական մէկ ու միակ անմիջական նպատակի: Այդ անմիջական նպատակն է՝ համոզել Միացեալ Նահանգներու գործադիր իշխանութեան պաշտօնատարները եւ օրէնսդիր իշխանութեան ներկայացուցիչները, թէ կանխահաս են Հայկական Յեղասպանութեան ճանաչման օրէնսդրական քայլերը, որովհետեւ այժմ երկխօսութեան գործընթաց մը ի գորու է ամերիկահայութեան եւ Թուրքիոյ պետութեան ներկայացուցիչներուն միջեւ: Ի դէպ, թրքական այս մարտավարութիւնը նոր յանկերդ մը չէ: Հայութեան իշխողութեան մէջ տակաւին թարմ կը մնայ թուրք-հայկական «հաշտեցման» յանձնախումբ կողմնակից միջոցառումը:

Բացի վերոնշեալ տուեալներէն, նոյնինքն թրքական դիւանագիտութեան այս նորագոյն նախաձեռնութեան ձեւն ու բովանդակութիւնը բոտ ինքեան կը մատնեն Թուրքիոյ հետապնդած իսկական նպատակները: Այս ուղղութեամբ արդարակող երեք փաստեր կը գան աւելի հիմնաւորելու մատնանշուած առարկայական իրողութիւնը:

Առաջին, հանդիպում կազմակերպելու իրենց դիմումին մէջ, թուրք դիւանագետները քննարկուելիք օրակարգի գծով ոչ մէկ առաջարկ ներկայացուցած են: Անոնք յստակօրէն յայտնած են, թէ օրակարգի գծով իրենք որեւէ մէկ նիւթ չունին, այլ՝ պարզապէս կ'ուզեն հանդիպել: Իսկ այն պարագային, երբ հանդիպումի ընդառաջում ամերիկահայ կազմակերպութիւն մը օրակարգի կէտեր առաջարկէ, թրքական կողմը ոչ կը մերժէ եւ ոչ ալ կ'ընդունի առաջարկուած օրակարգը: Այլ խօսքով, թրքական կողմը, ի բերանոյ քումմէ, կը խոստովանի, թէ նախաձեռնութիւնը պարզապէս ձեւական է: Այսինքն, հայկական կողմը թող ուզածը իստի, կարելոք չէ, օրուան աւարտին թրքական կողմը պիտի ծանուցէ, թէ երկխօսութիւն մը սկսած է հայերուն եւ թուրքերուն միջեւ:

Երկրորդ, այս հանդիպումներուն համար Թուրքիոյ կողմէ նշանակուած բանալիները՝ էճէէտ թեգման, հայկական հարցերու մէջ խնդրաշարժող վկայականով ներկայացող դիւանագետ մըն է: Ան ոչ միայն Թուրքիոյ արտաքին քաղաքականութեան բանալիներէն, այլ նաեւ Թուրքիոյ տեղեկահաւաքի (իմս՝ լրտեսութեան) պաշտօնատար է: Հայաստանութեան, հայութեան, Հայաստանի եւ Ղարաբաղի գծով անոր կատարած հրապարակային ելույթները իրենց ուղղութեամբ թշնամանք կը բերեն: Թեգմանի նման պատգամաբերով գրական ի՞նչ պատգամ կրնայ փոխանցել Թուրքիան: Ընդունուած իրականութիւն է, որ պատգամաբերը ինքն է պատգամը:

Երրորդ, Թուրքիա կը փափաքի հանդիպումներ ունենալ ամերիկահայութեան հետ: Սակայն, կ'անտեսէ այն հանգամանքը, որ ամերիկահայերը նախ Միացեալ Նահանգներու քաղաքացիներ են: Ամերիկահայ քաղաքացիին պաշտօնական ներկայացուցիչը Միացեալ Նահանգներու պետութիւնն է: Եթէ Թուրքիա կ'ուզէ ամերիկահայ քաղաքացիին հետ երկխօսութիւն հաստատել, այդ պարագային ճիշդ հասցնել պիտի ըլլայ մեր պետական քարտուղարութիւնը: Իսկ եթէ Թուրքիա կ'ուզէ ընդհանրապէս հայութեան հետ երկխօսութիւն ունենալ, ճիշդ հասցնել շատ լաւ գիտէ՛՝ Հայաստանի Հանրապետութիւնն է:

Ուրեմն, յստակ է Թուրքիոյ հետապնդած նպատակը: Ատոր համար ալ թրքական դիւանագիտութեան այս վերջին միջոցառումը պարզապէս նախատինքի վիժած փորձ մըն է ամերիկահայութեան քաղաքական իմացութեան հանդէպ:

ԹՈՒՐԻՔ ՆՐԱՊԱՐԱԿԱԳԻՐԻՆ ՆԱԿԱՏԱՅ ՆՈՐՕՐԵԱՅ ՄՏԱԾՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Ուրբաթ, 5 Յունիսին թրքական «Աքշամ» օրաթերթին մէջ լոյս տեսած է առաջնորդող յօդուած մը, որ կը կրէ թերթի պատահականապէս խմբագիր եւ քաղաքական վերլուծաբան Թունեճայ Էօզքանի ստորագրութիւնը: Իր այս յօդուածով, թրքական օրաթերթին գլխաւոր խմբագիրը քանի որ հիմնական նկատողութիւններ կը կատարէ ներկայ հանգրուանին Թուրքիոյ վարելիք քաղաքականութեան մասին, ինչպէս նաեւ կը փորձէ ցոյց տալ, թէ իսկապէս քրտական հարցին եւ Հայ Դատին, փորձ կը կատարուի ներքին մատնելու մասին, ինչպէս նաեւ ներկայ շրջանային եւ միջազգային աշխարհաքաղաքական նոր պայմաններուն լոյսին տակ:

«Թուրքիան ահաբեկչական յարձակումի մը ազդեցութեան տակ առնել կ'ուզուի: Ասոր դիմաց մեր ընելիքներուն հարցով արագ, ազուր եւ ձեռնարկուն հակադրական կողակալներն մէջ ըլլալը պայման է», կ'ըսէ Թունեճայ Էօզքանը: «Ասոր համար ալ երկու հարց մէջ քաջօրէն պէտք է վարուինք: Այս հարցերէն մէկը քրտական հարցն է, իսկ միւրը՝ Հայ Դատը:»

«ԵՆԻՆ ՄԵՂՐԻ ՎԵՐԱԾԵԼ»

«Եթէ կիսրոսի մէջ եղածին պէս Թուրքիա Հայաստանի սահմանը մեր ընելիքներուն քաղաքական, ազուր եւ ձեռնարկուն հակադրական կողակալներն մէջ ըլլալը պայման է», կ'ըսէ Թունեճայ Էօզքանը: «Ասոր համար ալ երկու հարց մէջ քաջօրէն պէտք է վարուինք: Այս հարցերէն մէկը քրտական հարցն է, իսկ միւրը՝ Հայ Դատը:»

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԵՏ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՈՒԹԻՒՆ

Թունեճայ Էօզքան կը շարունակէ ըսելով, որ եթէ Թուրքիա Ամերիկային հակառակ ամերիկեան ուժերուն հիւսիսային իրաք մուտք գործելն եւ Թուրքիոյ Ազգային Մեծ Ժողովին (խորհրդարան) կողմէ համապատասխան երկրորդ օրինակ ինքն մերժուելն ետք հիւսիսային իրաք մէջ 300 թիւրք մեթր խորութեամբ գործողութեամբ մը գիւղութեան հարցումը մը կազմակերպէր, ապա այսօր մայրոլորին կարիք պիտի չզգացուէր: «Սակայն այսպէս չեղաւ», կը գրէ Էօզքան եւ կ'աւելցնէ. «Ներկայիս Թուրքիա քիւրտ անջատողական ահաբեկչութեան հետ նորէն պատերազմելու վիճակին մէջ կը գտնուի: Եւրոպական Միութեան աշխատակիցներ վրէժով արմատական ձախակողմեան կազմակերպութիւններու հետ պատերազմելու վիճակին մէջ կը գտնուի: Արմատական իրազեկական ահաբեկչութեան հետ պատերազմելու վիճակին մէջ կը գտնուի»:

Եւրոպական Միութիւնը այս պահուս ինչ կ'ուզէ թող մտածէ, սակայն Թուրքիա Միացեալ Նահանգներու հետ ուղղակի խօսակցական գործընկերութիւնը անպայման պէտք է պաշտպանէ: Թուրքիա հակառակ մէջ ինչի պէտք է Միացեալ Նահանգներու կողմէ թուրքիոյ դեպատեան այն նախաձեռնութեան, որուն շրջանակներուն մէջ Թուրքիոյ արտաքին գործընկերութեան եւ հետազոտութեան ինչի պէտք է Միացեալ Նահանգներու ղեկավարները պատասխանատուներէն էճէէտ թեգման վերջերս հանդիպումներ ունեցաւ ամերիկահայ գաղութի կարգ մը հայկական քաղաքական կազմակերպութիւններու հետ: Նշելով հարցը այս յօդուածի քննութիւններուն ծիրէն դուրս կ'ընայ: «Ազգակ» ակնարկներով, յօդուածներով եւ հարցերի պատասխաններով, իրանի վարչա-

արտասպումներով անցնող օրերուն լուսարձակները կեցրոնացուցած էր այս հարցին վրայ, եւ հետագայ օրերուն նոյնպէս կեցրոնացուցած պիտի մնայ, հայութեան գերագոյն շահերուն դէմ նիւթ-նոյր այս հակահայ նորագոյն դաւադրութեան ծալքերը բացայայտելու համար:

Մինչ այդ, սակայն, հարկ կը տեսնենք «երկխօսութեան» անհրաժեշտութեան մասին ճառողներուն ուղղութիւնը դարձեալ հրաւիրել «Աքշամ»ի գլխաւոր խմբագիրին այն միտքին, թէ՛ «Եթէ մենք չըջանային ուժի վերածուելիք, պիտի առաջդիմենք: Մենք պէտք չէ կենանք»: Այս միտքը իր մէջ կը պարփակէ թրքական քաղաքական մտածողութեան ամբողջ փիլիսոփայութիւնը, որ հիմնընդուն է փանթրքական ծաւալապաշտութեան վրայ:

Մեծագոյն քաղաքական սխալներն են ոչ իրատես քայլերէն մէկն է իստիլ թշնամի թուրքին հետ «երկխօսութեան» եւ «հաշտութեան» մասին, երբ վերջինս իր թիկնաբլումներին օժանդակութեան տուած կը ժպրհի շրջանային ուժի վերածուելիք, երբ մանաւանդ Թուրք քաղաքական եւ մտաւորական շրջանակներ հայկական արդար պահանջատիրութիւնը Հայաստանի եւ հայ ժողովուրդի կողմէ որդեգրուած պետական ահաբեկչութիւն կ'որակեն:

Թուրքիա երէկ, այսօր եւ վաղը հայ ժողովուրդին համար կը ներկայանայ իբրեւ վտանգաւոր գործուն շրջանային փոխաբերութիւններու մահաբերական վրայ, եւ հայութիւնը պայմանագրուած գործօնը կը դիմագրաւէ միայն ու միայն ազգային ուղղութեամբ համապարփակ ծրագիրի մը ընդմէջէն:

Ինչ կը վերաբերի Թուրք լրագրող Թունեճայ Էօզքանին, անոր հակահայ արտայայտութիւնները իրենց տեսակին մէջ ո՛չ առաջինն են, եւ ո՛չ ալ, վստահաբար, վերջին պիտի ըլլան:

Թ. Էօզքան որքան ուզէ թող խեղաթիւրէ պատմութիւնը իր հակահայ կեցուածքներով, որովհետեւ ուղ կամ կամայնապէս Հայ Դատի (եւ բոլոր իրաւագուրկ ժողովուրդներուն դատերուն) ճշմարտութիւնը պիտի յաղթանակէ:

ժԱՔ ՅԱՎՈՐԵԱՆ

Orient plus
KHARBAZ TRAVEL & TOURISM
Touch New Worlds

Farna
\$319

8 days - Direct Charter Flight
Every Tuesday starting from 8 July

Other Destinations: Boat Trip to Cyprus 3 Days Cyprus & Greece
\$190 \$425

BOOK THIS WEEK AND GET 15% DISCOUNT
ASK FOR OUR FREE CREDIT FACILITIES
01.900598. 901598
03.258336. 256254
www.orientplus.com

ԱՅՇԻԼ AFHIL

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՏՆԱՅԻՆ ՍԱՐՔԵՐՈՒ ՄՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

RENT AND SALE

AT HOME

- Wheelchair
- Walker
- Electric Bed
- Manual Bed
- Water Mattress
- Cans
- Sticks
- Serum Tripod
- Walking Frame

HOME MEDICAL EQUIPMENT SERVICES

- Over Bed Table
- All Kinds Of Oxygen
- We Also Provide
- Laboratory service.
- Physiotherapist
- Nurses Aids
- P.T.S. (AMBULANCE)

ՑՈՒՑԱՍՐԱԾ՝ «ԱՐԻՆ» ՍԵՆՁԸՐ ԳՐԱՆԵՆԱԿ՝ ԱՅՇԻԼ, ԱՅԵՏԻ ՇԵՆԸ, Բ. ՅԱՐԿՇԵՆ (02) 242536/7

NO MATTER WHAT YOU NEED... ... OR WHERE YOU NEED.

ՄԵՂՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ

«ԱՉՊԱԿ»Ի ՄԵՉ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր աճուրդները, որոնք կը փափաքին «Ազգակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատունի՝ ծանուցումներու բաժանմունքը հասցնել հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆԵՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԺԱՄՆԸ 5:00:

ՄԱՀԱՉՊԱՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահագոյ կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ զայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

ԻՐԱՔԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՍԻ ԼՈՅՍԻՆ ՏԱԿ

ՍԱՏՏԱՄ ՀԻՒՍԷՅՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱՏԻՐԱԿԱՆ ՎԱՐՉԱԿԱՐԳԸ

- ԲԱՆԱԿ ԵՒ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Իրաքի վրայ Սատտամ Հիւսէյնի վարչակարգը յատկանշուած էր իր ամբողջատիրական եւ ծայրայեղ բռնատիրական նկարագրով: Ղէպքերու հորովոյթի լոյսին տակ այժմէական եւ հետաքրքրական է ընդհանուր գիծերու մէջ ծանօթանալ վարչակարգի կառուցին եւ գործելածեւին, ինչպէս նաեւ իրաքեան երբեմնի հզօր բանակին եւ անոր կողքին գործող պահակազուեւերուն ու ուժերուն:

ԹԻՔՐԻԹԻՆԵՐՈՒ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՀԱՎԱԿՈՒՄՈՒ ՎԱՐՉԱԿԱՐԳԻՆ ՎՐԱՅ

Սատտամ Հիւսէյնի վարչակարգը առաջին հերթին կարելի է բնորոշել իրրեւ ցեղախմբային իշխանութիւն, այն իմաստով, որ Սատտամ Հիւսէյն առաջին հերթին իր վարչակարգին իրրեւ յենարան ունէր Թիքրիթի Ալլու Նասէր ցեղախումբը, եւ ամբողջ իշխանութիւնը կեդրոնացած էր Թիքրիթիներու ձեռքերուն մէջ: 1968ին երբ Պասս գօրավար Ահմէտ Հասսան Պաքրի գլխավորութեամբ իշխանութեան գլուխ եկաւ, Թիքրիթիներ ձեռք առին կառավարութեան եւ կուսակցութեան ղեկը: Իրաքի ընկերաբան Հաննա Պաթաթու տակաւին 1970ական տարիներուն սկիզբը կ'ըսէր. «Թիքրիթիներ կը ղեկավարեն Պասս Կուսակցութիւնը եւ Պասս ոչ մէկ հեղինակութիւն ունի Թիքրիթիներուն վրայ»: Այսպէսով Սատտամ Հիւսէյն բոլոր բանալի պաշտօնները իր Ալլու Նասէր ցեղախումբին եւ անոր հետ Թիքրիթի համայնքը կազմող խմբաւորումներուն վստահած էր:

Կուսակցութեան ներս գործող ձիւհազ հանգի եւ Ամմ ալ Բըզա սպասարկութիւնները իշխող խմբակին հեղինակութիւնը կը մարմնաւորէին:

ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԵԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Պաշտպանութեան նախարարութիւնը վարչակարգին կարեւոր յենարաններէն կը նկատուէր: Կուսակցութեան Ձիւհուրական գրասենեակը ամբողջական հակակշիռ ունէր նախարարութեան վրայ եւ բոլոր պաշտօնները Թիքրիթիներուն վստահուած էին: Սատտամի քեռորդին եւ անորորդին՝ Ատնան իջրալա Թուլֆահ, որ պաշտպանութեան նախարարութիւնը վարեց 1977էն 1989, վարչակարգին ամէնէն հեղինակաւոր ղէպքերէն էր: Նախարարութեան անձնակազմի ղեկավարն էր գօրավար Իպրահիմ Ապտէլ Մաթթար Մուհամմէտ, որ ժամանակ մը Հանրապետիկան պահակազուեւի ճարտարապետն էր:

Ներքին գործող նախարարութիւնը կուսակ-

րատուած անձեր էին, պատասխանատու ըլլալով ամէնէն արդիական եւ յատկապէս քիմիական ու կենսաբանական գէնքերու ապահովման, պահպանման ու գործածութեան: Այդ գէնքերը Թիքրիթի, Հուսայի եւ Սամարայի մէջ կը պահուէին: Գուսայ ղեկավարն էր Ամմ ալ Խասիւն, եւ բոլոր անդամները վարչակարգին ամէնէն հաւատարիմները կը նկատուէին: Ջայն կարելի էր նկատել իրրեւ Սատտամ Հիւսէյնի անձնակազմի պահակազուեւի սպասարկութիւնը, ինչպէս նաեւ նախագահական ստեղծած քեռորդն, պալատներուն, բնակարաններուն, գրասենեակներուն հսկող կառույց: Անիկա գերակշռութիւն ունէր ապահովութեան միւս բոլոր սպասարկութիւններուն, նաեւ՝ Հանրապետական պահակազուեւի եւ Հանրապետական Մասնաւոր պահակազուեւի վրայ: Անիկա նաեւ պատասխանատուութիւն ունէր հսկելու բոլոր նախարարութիւններուն, գլխաւոր գրասենեակներուն, Պասս Կուսակցութեան եւ բանակի բարձրաստիճան ճարտարարութեան բոլոր գործողութիւնները ուղղուած ընդդիմադիրներուն, քեռորդներուն եւ շիիներուն դէմ: Անոր պարտականութեան սահմաններէն ներս կ'իյնար նաեւ արտաքին աշխարհէն հաստատուած ընդդիմադիրները: Զինուորական տեղեկատուութիւնը (Իսթիլ-սպարաթ ասպարիա) մինչեւ 1980ական տարիները բանակին մէկ բաժանմունքը կը նկատուէր, բայց յետոյ նախագահական պալատի գրասենեակին կապուեցաւ: Թէ՛ք Եիւս բոլոր կառույցները Թիքրիթիներուն յանձնուած էին, Իսթիլ-սպարաթ ասպարիա ոչ Թիքրիթիներու ղեկավարութեան յանձնուած էր: Անոր գլխաւոր պարտականութիւնն էր զինուորական տեղեկագիրներ հաւաքել եւ մարտավարական ու ռազմագիտական հետախուզութիւններ կատարել: Գլխաւոր կեդրոնները Պաղատի հիւսիսային Ագամիա թաղամասին եւ Ռաշիտ զինուորական խաբիսին մէջ հաստատուած էին: Ունէր նաեւ չորս բաժանմունք՝ Քերքուքի, Մուսուլի, Պասայի եւ Պաղատի մէջ:

Զինուորական ապահովութիւնը (Ամմ ալ ասպարիա) կազմուած էր 1992ին եւ կապուած նախագահական պալատին, որուն բոլոր սպաններն ալ պահակազուեւի էին:

Հանրապետական պահակազուեւի զինուորներ

չիւ ունէին կազմակերպութեան վրայ: Անոր բոլոր անդամները պահակազուեւի էին, որոնց պարտականութիւնն էր հսկել երիտասարդական, կնոջական, ուսանողական, բարեխիտական, մարզական, կրօնական, շիի, քրտական եւ այլ կազմակերպութիւններուն վրայ եւ տեղեկագիրներ պատրաստել: Իրաքեան ղեկավարները արտաքին աշխարհին մէջ գաղտնի սպասարկութեան կեդրոններ էին, քողագործելու համար արտասահման հաստատուած ընդդիմադիրները:

Զինուորական տեղեկատուութիւնը (Իսթիլ-սպարաթ ասպարիա) մինչեւ 1980ական տարիները բանակին մէկ բաժանմունքը կը նկատուէր, բայց յետոյ նախագահական պալատի գրասենեակին կապուեցաւ: Թէ՛ք Եիւս բոլոր կառույցները Թիքրիթիներուն յանձնուած էին, Իսթիլ-սպարաթ ասպարիա ոչ Թիքրիթիներու ղեկավարութեան յանձնուած էր: Անոր գլխաւոր պարտականութիւնն էր զինուորական տեղեկագիրներ հաւաքել եւ մարտավարական ու ռազմագիտական հետախուզութիւններ կատարել: Գլխաւոր կեդրոնները Պաղատի հիւսիսային Ագամիա թաղամասին եւ Ռաշիտ զինուորական խաբիսին մէջ հաստատուած էին: Ունէր նաեւ չորս բաժանմունք՝ Քերքուքի, Մուսուլի, Պասայի եւ Պաղատի մէջ:

Զինուորական ապահովութիւնը (Ամմ ալ ասպարիա) կազմուած էր 1992ին եւ կապուած նախագահական պալատին, որուն բոլոր սպաններն ալ պահակազուեւի էին:

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՆԱԿՈՒՄՈՒ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ

Հանրապետական Մասնաւոր պահակազուեւի (Հարաս ձուհուրի Խաս) կազմուած էր 1981ին եւ անոր գլխաւոր պարտականութիւնն էր Պաղատի եւ Թիքրիթի պաշտպանութիւնը: Անիկա զինուած էր ամէնէն արդիական գէնքերով եւ բողկացած էր հրատարակչին երկու, հրետանային երեք եւ օդային պաշտպանութեան երեք գումարտակներէ, եւ մեքենագէն չորս գունդերէ՝ տասնչորս ջոկատներով:

Առաջին գունդը կեդրոնացած էր Պաղատի Հայ Գատիսիա թաղամասին մէջ եւ հինգ ջոկատներէ բաղկացած էր, որոնք կը հսկէին նախագահական պալատի ապահովութեան, Սատտամ Հիւսէյնի միջազգային օդակայանին եւ այն ճամբաներուն, ուրկէ նախագահ Սատտամ Հիւսէյն կ'ընդունար անցնել:

Երկրորդ գունդը Ռաշիտ զինուորական խաբիսին շուրջ կեդրոնացած էր եւ հինգ ջոկատներէ բաղկացած էր:

Երրորդ գունդը Թաճիի մէջ կեդրոնացած էր եւ չորս ջոկատներէ բաղկացած էր:

Չորրորդ գունդը Պաղատի շուրջ կայքը, Հարիթիա - Գատիսիա գօտիին մէջ կեդրոնացած էր:

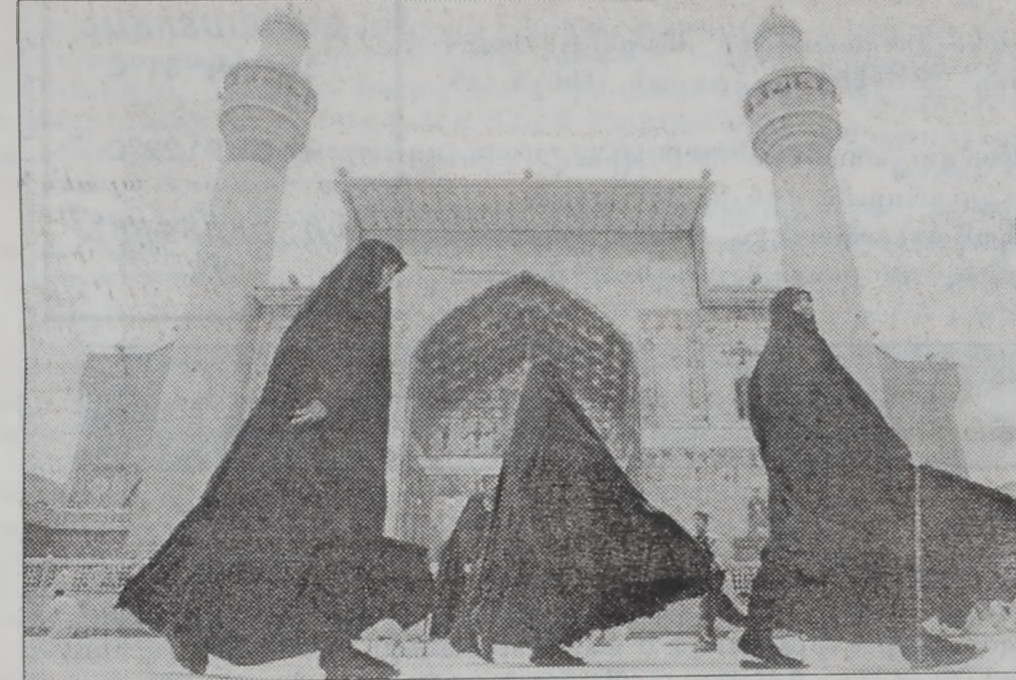
ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ

Հանրապետական պահակազուեւի (Հարաս ձուհուրի) բաղկացած էր գլխաւորաբար Թիքրիթիներէ եւ անոնց դաշնակից սիւնի ցեղախումբերէ երիտասարդներէ եւ լայն իրաւասութիւններով ստեղծուած էր, պարտականութիւն ունենալով պաշտպանել վարչակարգը:

Պահակազուեւի գլխաւոր երկու բաժանմունք ունէր:

ա) Հիւսիսային ջոկատներ, որոնք Թիքրիթի մօտակայ Ալլահու Աքպար հրամանատարութեան եւ Պաղատի մօտակայ Ռաշիտ զինուորական խաբիսին շուրջ կեդրոնացած էին: Անոնց պարտականութիւնն էր իրանէն եւ Թուրքիայէն ուղղուած որեւէ հարուած դիմագրաւել եւ զսպել քրտական շարժումները:

բ) Հարաւորային ջոկատներ Ֆաթհ Մուսային հրամանատարութեան եւ Ուսայիթ նահանգի Սուսայր զինուորական խաբիսին շուրջ կեդրոնացած էին: Անոնց գլխաւոր պարտականութիւնն էր ճնշուած իտակ պահել եւ զսպել շիիները: Պաղատի հարաւորային մեծամասնութեամբ շիի բնակչութեամբ թաղամասերուն մէջ առանձին գումարտակներ կեդրոնացած էին:

Շիիներու սրբատեղի Իմամ Ալիի մզկիթը Նաճաֆի մէջ

ցութեան եւ ապահովութեան սպասարկութեան՝ Ամմ ալ ամի ուղղակի հակակշիռն ենթակայ էր: Գլխաւոր բոլոր տեղեկագիրները ուղղակի նախագահական պալատ կ'երթային, փոխանակ նախարարութիւն: Իր կարգին ոստիկանութիւնը նախարարութեան կապուած էր:

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ազգային Ապահովութեան գրասենեակը (Մանլիա ալ ամմ ալ գաումի) ուղղակի Սատտամի գաւկին՝ Գուսայի ղեկավարութեան տակ գործող նախագահական պալատի գրասենեակին կապուած էր եւ կը գործէր Ալլու Նասէր ցեղախումբին շէյխներէն գօրավար Ապտէլ Համիտ Մահմուտի ղեկավարութեան տակ:

Ապահովութեան Յատուկ սպասարկութիւնը (Յիլիազ ալ ամմ ալ խաս) կազմուած էր 1980ական տարիներուն, Սատտամ Հիւսէյնի գարմիկին եւ փեսային՝ Հիւսէյն Քամէլի կողմէ: Անիկա ամէնէն հեղինակաւոր կառույցը կը նկատուէր եւ Սատտամի ու ընտանեկան անմիջական պարագաներուն ուղղակի հակակշիռն ենթակայ էր: Անոր անդամները մասնաւոր դասընթացներով պատ-

բացարձակ եւ կատարեալ: Ընդհանուր Ապահովութեան սպասարկութիւնը (Ամմ ալ ամ) մինչեւ 1970ական տարիները վերը քաղաքային ոստիկանութեան մէկ բաժանմունքը կը նկատուէր եւ ներքին գործող նախարարութեան կապուած էր, բայց յետոյ ուղղակի նախագահական պալատի գրասենեակին կապուեցաւ, իրրեւ ոստիկանական առանձին ուժ: Անոր գլխաւոր պարտականութիւնն էր երեւան հանել այլախոհներ եւ օրը օրին տեղեկագիրներ պատրաստել: Անոր գլխաւոր կեդրոնը Պաղատի մէջ կը գտնուէր, բայց ամէն նահանգի մէջ մասնաճիւղեր ունէր: Անոր հակակշիռն ենթակայ էր Պաղատի Ապու Ղուրէյպ արգելաբանը, ուր բազմաթիւ քաղաքական բանտարկեալներ կային:

Ընդհանուր Ապահովութեան սպասարկութիւնը (Ամմ ալ ամ) մինչեւ 1970ական տարիները վերը քաղաքային ոստիկանութեան մէկ բաժանմունքը կը նկատուէր եւ ներքին գործող նախարարութեան կապուած էր, բայց յետոյ ուղղակի նախագահական պալատի գրասենեակին կապուեցաւ, իրրեւ ոստիկանական առանձին ուժ: Անոր գլխաւոր պարտականութիւնն էր երեւան հանել այլախոհներ եւ օրը օրին տեղեկագիրներ պատրաստել: Անոր գլխաւոր կեդրոնը Պաղատի մէջ կը գտնուէր, բայց ամէն նահանգի մէջ մասնաճիւղեր ունէր: Անոր հակակշիռն ենթակայ էր Պաղատի Ապու Ղուրէյպ արգելաբանը, ուր բազմաթիւ քաղաքական բանտարկեալներ կային:

ԳԱՂՏՆԻ ԵՒ ՁԻՆՈՒՐՈՒԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԹԵԱՆ ՈՒ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գաղտնի ոստիկանութիւնը (մուսապարաթ) վարչակարգին ամէնէն հարեւոր կառույցներէն էր, անոր հրամանատարները բոլոր ալ Սալահտին նահանգէն էին, եւ Սատտամի երկու խորթ եղբայրները ամբողջական հակակր-

ԲԱՆԱԿ

Իրաքեան բանակը 2003ի տարեկիզբի տրեւեայնորով ունէր 430 հազար զինուոր, որուն կողքին նաեւ 65էն 70 հազար պահակական կուսակցական զինեալ ուժերը եւ առաւել՝ 600 հազար ոտք պահեստի բանակ: Ամբողջ բանակը չորս գօրախիւներու եւ շրջանային չորս հրամանատարութիւններու բաժնուած էր, այսպէս.

- Առաջին գօրախիւն տեղաբաշխուած էր հիւսիսային Իրաքի մէջ, կեդրոնը՝ Քերքուք: պարտականութիւնն էր պաշտպանել Թուրքիոյ հետ սահմանը եւ հսկել քրտարական շրջաններու ապահովութեան:

- Երկրորդ գօրախիւն տեղաբաշխուած էր արեւելեան Իրաքի մէջ, կեդրոնը՝ Տիալա: Պարտականութիւնն էր պաշտպանել Իրանի հետ սահմանը:

- Երրորդ գօրախիւն կեդրոնացած էր Նախիւրիայի մէջ, Չորրորդը՝ Ամարա: անոնց գլխաւոր պարտականութիւնն էր ճնշման տակ պահել հարաւի շիիները:

Օղուժը բողկացած էր 20 հազար զինուորներէ, ծովուժը՝ 2 հազար զինուորներէ:

Բանակի գերագոյն հրամանատարն էր Սատտամ Հիւսէյն՝ մարաջախտի տիտղոսով, որմէ ետք ամէնէն հեղինակաւոր ղէպքերն էին՝ գօրավարներ Հիւսէյն Ռաշիտ Մուհամմէտ, Քամալ Մուսթաֆա Ապտալա Մուլթան եւ սպայակոյտի պետը՝ գօրավար Սալիֆ Կաթիլ:

ԿԻՍԱԶԻՆՈՒՐՈՒԿԱՆ ՈՒՍԵՐ

Բանակի կողքին գործող ուժեր էին նաեւ՝ Ա) Ֆիտային Սատտամ, կազմուած՝ 1995ին, 16-17 տարեկան մօտաւորապէս 40 հազար երիտասարդներէ, որոնք պատրաստուած էին Սատտամի համար նահատակութեան սկզբունքով: Հրամանատարն էր գօրավար Մուհամմէտ Սալ Հասան, Ալլու Նասէր ցեղախումբէն:

Բ) Երուսղէյի բանակը կազմուած էր Պաղատի սպասարկութեան սկզբունքով, «կամառ» երիտասարդներէ եւ երիտասարդ ուժերէ, կը գործէր Գուսայի ղեկավարութեան տակ եւ կապուած էր Հանրապետական պահակազուեւի հրամանատարութեան:

Գ) Ազալ Սատտամ (Սատտամի առիւծներ) 8էն 17 տարեկան պատանիներէ եւ երիտասարդներէ բողկացած կիսազինուորական ուժ մըն էր Սատտամի ծառայելու սկզբունքով:

Դ) Քրտական բանակ, բողկացած կառավարութեան համակիր Չիպարի եւ Հարթի ցեղախումբերու ուժերէն: Չանկան ցեղախումբը եւս, շէյխ Ահմէտ Մուհամմէտի Չանկանայի գլխաւորութեամբ, կառավարութեան մօտիկ ուժ կը նկատուէր:

Այս բոլորի վրայ պէտք է աւելցնել նաեւ Թիքրիթիներուն բարեկամ արաբ սիւնի ցեղախումբերը՝ իրենց զինուորական ուժերով: Անոնցմէ ամէնէն աւելի ազդեցիկ էին Պանու իսլամ, Ապու Համտան, Ճպուր, Շամմար, Լուհայպ, Օպէյտ, Հարպ, Ազգա, Մաղամիս եւ Թարմիա ցեղախումբերը, որոնք յաճախ կարեւոր դերակատարութիւն ունեցած են քիւրտերու, շիիներու եւ այլ ընդդիմադիրներու դէմ շղթայագործուած պայքարներուն մէջ: Անոնց

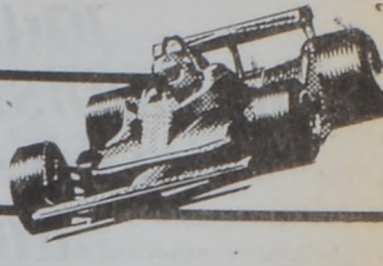
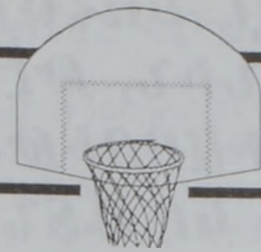

Իրաքի կիներ կ'աղօթեն Երկրի խաղաղութեան համար

պետերէն քաղաքականորէն ամէնէն աւելի ազդեցիկ էին Շամմարներու շէյխ Ահմէտ Ալլալէ Եուր եւ Պանու իսլամներու շէյխ Թալալ իսլամի, որուն բնակավայրը՝ Մուսուլի շրջակայ զաշտերուն մէջ բանակատեղի վերածուած էր: Իսկ Իրաքի տարբեր վայրերու մէջ ցրուած Ապու Համտան ցեղախումբին ծերունազարդ պետը շէյխ Ուստէյր Ապպաս Համտան Շուէրիտ քաղաքային, ներքին ցեղախումբային հարցերու եւ դատական անահմանափակ իրաւասութիւններ ստանձնած էր եւ ցեղախումբի իւրաքանչիւր կուռու պահական միջին հազար տոլար վարձատրութիւն կը ստանար: ցեղախումբին կեդրոնը Պաղատի անմիջական մօտակայքը, հարակարեւելեան կողմը գտնուող եւ 400 հազար բնակչութեամբ երկրադորձականորէն ճարտար, արմաւենիի պուրակներով, արտերով ու բանջարանոցներով շրջապատուած Ռաշիտ աւանն է:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀ

ՊՈՒՐԸ ՀԱՄՈՒՏԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԸ ԸՆԴՈՒՆԵՅ ԼԱՐԱ ՔԷՉԷՊԱՇԵԱՆԸ

Պուրձ Համուտի քաղաքապետ Անդրանիկ Մարրիան, շաբաթակից քաղաքապետության իր գրասենյակին մէջ ընդունեց Հ.Մ.Ը.Մ.ի փինկ փունկի աղջկանց խումբին մաս կազմող Լարա Քէչէպաշեանը, որ 2003 տարուան առաջին կիսուն, արդէն իսկ շահեցաւ երկու բաժակ՝ Լիբանանի փինկ փունկի գարնանային մրցաշարքին բաժակը եւ Լիբանանի բաժակի անհատական մրցաշարքին տիտղոսը:

Քաղաքապետը մեծ դրուատիքով խօսեցաւ Լարայի արձանագրած արդիւնքներուն մասին, նշելով, որ այդ բոլորը արդիւնք են տընաշան աշխատանքի եւ հետեւողական փորձերու:

Ան տեղական եւ միջազգային գետնի վրայ նորանոր յաջողութիւններ մաղթեց Լարային եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի փինկ փունկի բոլոր մարզիկներուն:

Հանդիպումին աւարտին, Լարա իր շահած Լիբանանի բաժակը նուիրեց քաղաքապետին:

ԹԵՆԻՍ. ՈՒՄՊԵՐՍՈՆ

ՍԱՐԳՍԵԱՆ, ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆ ԵՒ ՄԻԶԱՅԷԼԵԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿՆԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵՑԻՆ

Ուիմպլորտի քենիսի կրան 215 մի մրցաշարքին Ա. հանգրուանի երէկուան մրցումներուն, հայրենի մարզիկ Սարգիս Սարգսեան պայտահեց Բ. հանգրուանի իր տոմար 6-1, 6-3 եւ 6-2 արդիւնքով պարտութեան մատնելով բրիտանացի իր մրցակիցը՝ Ալեքս Պոկուստովիչը:

Սարգսեանի նման Բ. հանգրուանի իր տոմար պայտահեց 6րդ դասուած արծաթի մրցակից Մայք Լայպանտեան, որ անցեալ տարի նոյն այս մրցաշարքին աւարտական պարտութեան լէյթըն չհաղթեց: 21 տարեկան Նալպանտեան, որ 7-5, 6-4 եւ 6-2 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Վլադիմիր Վլադիմիրովիչը (Պիլիպիններ) Բ. հանգրուանի պիտի ճակատի պրապիլիցի Անտրէ Սալի դէմ:

Աղջկանց մրցումներուն, փոխգերբախալ Մարի-Գայիանէ Միքայելեան իր կարգին յաղթանակ մը արձանագրեց 7-5, 2-6 եւ 8-6 արդիւնքով պարտութեան մատնելով ամերիկացի Մարիսա Ըրովինը: Բ. հանգրուանին Միքայելեան կը ճակատի 8րդ դասուած ամերիկացի ձեռնիքը Քափրիաթի դէմ:

Թիւ 2 դասուած ամերիկացի Անտրէ Ակասի իր կարգին յաղթանակ մը արձանագրեց 6-4, 6-0, 5-7 եւ 6-4 արդիւնքով պարտութեան մատնելով բրիտանացի ձեռնիք Տեյկատոն:

Երէկուան մրցումներուն մեծագոյն անակնկալը ստեղծեց 67րդ դասուած պելճիպացի Օլիվիէ Ռոշիւ, որ 7-5, 7-6 եւ 6-3 արդիւնքով պարտութեան մատնեց 7րդ դասուած արծաթի մրցակիցի Կիլերմո Բոնիս:

Ստորեւ՝ երէկուան կարեւորագոյն մրցումներուն արդիւնքները (բոլորն ալ Ա. հանգրուան).

●ՏԱԿՔ

Սիրիլ Սոյնիէ (Յրանսա) - Չարիէ Մալիսէ (14րդ դասուած, Պելճիպա) 6-4, 6-3 եւ 6-2

Մարք Յիլիփոսիս (Աւստրալիա) - Մարիանո Չապայեթ (Արժանթին) 6-3, 4-6, 6-3 եւ 6-2

Սթրո Տրէփըր (Աւստրալիա) - Փոլ-Հանրի Մէթրո (Յրանսա) 7-6, 4-6, 6-3 եւ 6-4

Անտո Բլեման (15րդ, Յրանսա) - Ռոպի Կիներփի (Մ. Ն.) 6-3, 4-6, 7-6, 6-7 եւ 10-8

Քարոլ Քուէրա (Սլովաքիա) - Ռէյն Յերէյրա (28րդ, Հար. Արիւիկէ) 6-1, 6-2 եւ 6-4

Թիմ Հենման (10րդ, Բրիտանիա) - Թոմաս Չիպ (24րդ) 6-2, 7-6, 3-6 եւ 6-1

Եունէս Այնուի (27րդ, Մարթը) - Մարք Հիլլըն (Բրիտանիա) 6-3, 6-2 եւ 6-4

Խուան Քարլոս Յերթո (3րդ, Սպանիա) - Ժան-Ռենէ Լիսուար (Յրանսա) 6-2, 6-1 եւ 6-3

Անթոնի Տրիփուի (Յրանսա) - Ռիչըրտ Պլուսֆիլս (Բրիտանիա) 6-4, 7-6 եւ 6-3

●ԱՂՋԻԿՆԵՐ

Էլէնա Տեմպթեան (15րդ, Ռուսիա) - Մնճելիքա Ռոնէս (Գերմանիա) 6-2 եւ 6-1

Էլէնա Տոքի (11րդ, Եուկրաինա) - Էլէնա Պալթաշա (Բրիտանիա) 6-3, 1-6 եւ 6-4

Սերէնա Ռիլիքու (առաջին, Մ. Ն.) - Ճիլ Բրէյպաս (Մ. Ն.) 6-3 եւ 6-3

Անաստասիա Միսքիսա (10րդ, Ռուսիա) - Հենրիէթա Նակիլովա (Սլովաքիա) 6-4 եւ 3-0 (այս վերջինը մրցումը կիսատ ձգեց)

Լիան Բրասուրիոսթըր (Ռուսիա) - Ճիլի Փիլի (Բրիտանիա) 6-3 եւ 6-1

Էմիլի Լուա (Յրանսա) - Ալեքսանտրա Սթիքուրն (26րդ, Մ. Ն.) 7-5 եւ 7-6

Ճասթին-Հենրի Հարոն (3րդ, Պելճիպա) - Ժուլիա Վաքուլենքո (Ուրուգուայ) 7-5 եւ 6-1

Ճենիֆր Բափրիաթի (8րդ, Մ. Ն.) - Միքիա Քալպանովա (Չիլի) 6-1 եւ 6-3

Արթուր Մորիլլանի (Ճափոն) - Թամարիս Թանասուկար (32րդ, Թաիլենդ) 6-4 եւ 6-3

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԲԱԺԱԿԻ ԿԻՍԱՄԱՐՏԱԿԱՆԻ ԴԱՐՁԻ ՄՐՅՈՒՄՆԵՐ ԱՅՍՕՐ՝ ՕԼԻՄՓԻԲ - ՍԱԼԱՍ ՎԱՂԸ՝ Հ. Մ. Ը. Մ. - ՆԸԾՄԷ

Լիբանանի ֆուտբոլի ֆետերասիոնը, շաբաթակից իր գումարած հերթական ժողովին, վաւերացուց անցեալ շաբաթ տեղի ունեցած Լիբանանի ֆուտբոլի բաժակի մրցաշարքի երթի մրցումներուն արդիւնքները, որոնց ընթացքին Նրժմէ 2-0 արդիւնքով պարտութեան մատնած էր Հ. Մ. Ը. Մ. ը, իսկ Օլիմպիք՝ Սալամը, 2-1 արդիւնքով:

Իր ժողովին, ֆետերասիոնը հրապարակեց կիսաւարտական հանգրուանի դարձի մրցումներուն յայտագիրը: Երկու մրցումներն ալ տեղի պիտի ունենան Պէյրութի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ:

Երթի իր մրցումը Թրիփուլի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ կատարած Օլիմպիք, որ անցեալ շաբաթվերջին հանդիսացաւ Լիբանանի ախտեան, դարձի իր մրցումը պիտի կատարէ Պէյրութի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ, այսօր, երէկոյեան ժամը 8:30ին:

Այս մրցումին դաշտին ընտրութիւնը պատճառ դարձաւ, որ Հ. Մ. Ը. Մ. - Նրժմէ մրցումը տեղի ունենայ վաղը՝ Հինգշաբթի, նկատի ունենալով որ Հ. Մ. Ը. Մ. ի ֆուտբոլի ներկայացուցչական խումբը եւս Նրժմէի նման իր դաշտը ընտրած է Պէյրութի Քաղաքապետարանի դաշտը:

Հ. Մ. Ը. Մ. ի բերդապահ Սաօ Էսթիքեանի պատիճը աւարտած ըլլալով, դաշտ կրնայ ներկայանալ: Անոր երկու ամուսնու պատիճը սկսած էր 20 Ապրիլին եւ վերջ գտաւ 19 Յունիսին՝ Նրժմէ - Հ. Մ. Ը. Մ. երթի մրցումին յաջող օրը:

Մինչ Էսթիքեան կը վերադառնայ, անդին Հ. Մ. Ը. Մ. ի փորձաքու եւ «երիտասարդ» յետապահ՝ Սամուէլ Պողոսեան կախակայուած ըլլալով պիտի բացակայի վաղուան մրցումէն: Անցեալ Չորեքշաբթի օր, ան իր երկրորդ դէղին քարտը ստանալով (բաժակի մրցաշարքի ծիրէն ներս) մէկ մրցումով կախակայուեցաւ Լիբանանի ֆուտբոլի ֆետերասիոնին կողմէ:

Այս մէկը չի նշանակեր սակայն, թէ Հ. Մ. Ը. Մ. ի մարզիկները պիտի ընկրկին, կամ մրցակիցին դիմաց տեղի պիտի տան: Ընդհակառակն, անոնք պէտք է յաւելեալ պատասխանատուութիւն ստանան եւ երբեք չզգացնեն Սամուէլի բացակայութիւնը:

Նրժմէի դէմ տեղի ունենալիք մրցումին, Հ. Մ. Ը. Մ. ի իւրաքանչիւր մարզիկ, ոչ մէկ ձիգ պէտք է խնայէ իր խմբակիցներուն հետ յաղթանակ մը արձանագրելու համար, որովհետեւ Հ. Մ. Ը. Մ. յաղթանակէն անկախ այլ ընտրանք չունի:

Դաշտին վրայ մղուող պայքարին ցուպակեմ, Հ. Մ. Ը. Մ. ի համակիրները պայքար պիտի մղեն թրիպիներուն վրայ՝ ֆանֆարի ընկերակցութեամբ անլետի դարձնելու համար Նրժմէի համակիրներուն ձայնը:

Երթի մրցումին նման, Հ. Մ. Ը. Մ. ի համակիրներէն կը սպասուի խուռներամ ուղղուիլ Պէյրութի Քաղաքապետարանի դաշտ, ունենալով մէկ նպատակ՝ միայն քաջալերել Հ. Մ. Ը. Մ. ի ֆուտբոլի մարզիկները, մնալ ցուպակեմ եւ մարզական ռզիմի վրաստել, որ Հ. Մ. Ը. Մ. ի համակիրը մը մնայ տիպար եւ օրինակելի համակիր՝ Լիբանանի դաշտերուն մէջ:

Ֆետերասիոնը նաեւ վաւերացուց անցեալ շաբաթվերջին տեղի ունեցած մրցումներուն արդիւնքները, որոնց ընթացքին Սիւսա Սիլի Ալէյ պարտութեան մատնեց Սալամը (2-1), Նրժմէ՝ Անսարը (1-0), Մապարրա՝ Պրծըր (6-0), նաեւ Օլիմպիք - Անտ մրցումին արդիւնքը, որ վերջ գտաւ 0-0 արդիւնքով:

Նրժմէ - Անսար մրցումին, Լիբանանի ֆուտբոլի ֆետերասիոնը անարգած ըլլալուն համար, Անսարի մարզիկներէն Շատի Շամի մէկ տարիով կախակայուեցաւ: Անոր պատիճը կ'աւարտի 20 Յունիս 2004ին:

Ֆետերասիոնը այլ ծանր պատիճ մը սահմանեց Ռաիտէ Շրիմի ակումբի (Գ. դասակարգ) մարզիկ՝ Ժամալ Շապաանի դէմ, որ հինգ տարիով կախակայուեցաւ իր ոչ մարզավայել արարքին համար: Թէեւ այլ մարզիկներ ալ մէկական տարիով կախակայուեցան, սակայն անոր ստացած պատիճը ամէնէն ծանրը հանդիսացաւ:

16 ՕԳՈՍՏՈՍԻՆ ԱՐԴԷՆ ԿԸ ՍԿՍԻ ԱՆԳԼԻՈՅ ՏՈՒԹՊՈՂԻ 2003-2004 ԵՂԱՆԱԿԻ ԱՌՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Անգլիոյ ֆուտբոլի ֆետերասիոնը վերջերս հրապարակեց բարձրագոյն դասակարգի 2003-2004 եղանակի ախտեան տարեկան յայտագիրը, որ կը սկսի յառաջիկայ 16 Օգոստոսին:

Ախտեան Մանչեսթըր Եուսայթըտ եղանակի իր առաջին մրցումը կը կատարէ իր դաշտին՝ «Օլտ Թրէֆորտ»-ի մէջ, ուր կը հիւրընկալէ Պոլքընը:

Փոխ ախտեան հանդիսացած Արսենալ «Հայպըրի»-ի մէջ կը հիւրընկալէ Էվըրթընը, մինչ 3րդ դիրքը գրաւող Նիւքեմըլ հիւրը պիտի ըլլայ Լիժի:

Ա. հանգրուանի կարեւորագոյն ճակատումներէն մէկը պիտի ըլլայ Լիվըրփուլ - Չելսի ճակատումը, որ տեղի պիտի ունենայ «Էնֆիլդ»-ի մէջ:

2002-2003 եղանակի ախտեան տարեկան աւարտին Ա. դասակարգէն բարձրագոյն դասակարգ բարձրագոյն Լալաքըրը - Սաութհեմթըն ֆորթընը - Ասթըն Վիլա Ֆուլհեմ - Միտլքոլփըրո Արսենալ - Էվըրթըն Պիմսփոլփեմ - Թոթեհեմս Լիժ - Նիւքեմըլ Պիլքոլքըն - Վուլվզ

●Ա. ՀԱՆԳՐՈՒՄՆԸ (ՀԱՐԱԹ, 16 ՕԳՈՍՏՈՍ) Չարլքըն - Սաութհեմթըն Սիթի Լիվըրփուլ - Չելսի Մանչեսթըր Եուսայթըտ - Պոլքըն Լալաքըրը Սիթի - Սաութհեմթըն Փորթսմութ - Ասթըն Վիլա Ֆուլհեմ - Միտլքոլփըրո Արսենալ - Էվըրթըն Պիմսփոլփեմ - Թոթեհեմս Լիժ - Նիւքեմըլ Պիլքոլքըն - Վուլվզ

●Բ. ՀԱՆԳՐՈՒՄՆԸ (ՀԱՐԱԹ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ) Ասթըն Վիլա - Լիվըրփուլ Վուլվզ - Չարլքըն Պոլքըն - Պիլքոլքըն Նիւքեմըլ - Մաչեսթըր Եուսայթըտ Միտլքոլփըրո - Արսենալ Սաութհեմթըն - Պիմսփոլփեմ Թոթեհեմս - Լիժ Մանչեսթըր Սիթի - Փորթսմութ Էվըրթըն - Ֆուլհեմ Չելսի - Լալաքըր Սիթի

ԼՈՒՐԵՐ ՀԱՅՐԵՆԻ ՄԱՐԶԱՇԽԱՐՅԷՆ

Պուրէշի մէջ (Ռումանիա) տեղի ունեցող բնոցքամարտի աշխարհի պատանիներու ախտեան տրոփան մրցումներուն, հայրենի ըմբիշները ցարդ կ'արդարացնեն իրենց վրայ դրուած յուշերը:

64 քլ. դասակարգին մէջ, Յովհաննէս Դանիլեան (Երեւանէն) իր կատարած երկու մրցումներուն պարտութեան մատնեց իր թուրք եւ ռուս մրցակիցները: Այսօր յաղթանակ մը եւս արձանագրելու պարագային նա պիտի ապահովէ կիսաւարտական հանգրուանին իր տոմարը, այսպիսով ապահովելով առնուապէս պրոպ մետալը:

Դանիլեանի նման լաւ արդիւնքներ կ'արձանագրեն Արման Դալաքեան (Երեւանէն, 60 քլ. դասակարգին մէջ), Էւստոն Յարտիփոնեան (Վանաձորէն, 66 քլ.) եւ Վարպդատ Սարգսեան (Երեւանէն, 63 քլ.):

●ՈՅԱՍԱՍՆԻ հեծելաբարձի ֆետերասիոնին համաձայն, հայրենի երկու հեծելանորդներ՝ Տիգրան Կորկոտեան եւ Սեւաշեր Մարտիրոսեան պիտի մասնակցին հեծելաբարձի աշխարհի Բ. կարգի ախտեան տրոփան մրցումներուն:

Նշենք, թէ անոնք երկուքը ներկայիս մաս կը կազմեն ֆրանսական «Վիլիփոլ» արհեստավար խումբին:

●ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ Սեպտեմբերին Նիւ Եորքի մէջ (Մ. Ն.) տեղի պիտի ունենան ըմբշամարտի պատ ռճի աշխարհի ախտեան տրոփան մրցումները, որոնց ընթացքին 96 եւ 120 քլ. դասակարգներուն մէջ լաւագոյն արդիւնք արձանագրող վեց ըմբիշները արտօնութիւն պիտի ստանան մասնակցելու Մոսկուայի մէջ (Ռուսիա) տեղի ունենալիք Իվան Եարիկինի բաժակի մրցաշարքին:

Հայաստանի ըմբիշներ լաւագոյն առիթը ունին այդ երկու մրցաշարքերուն ալ իրենց մասնակցութիւնը բերելու, սակայն կը սպասուի որ պտուղի մրցումներուն, անոնք բաւական մեծ պայքար մղեն, լաւ արդիւնք արձանագրելու համար:

Շաբաթ, 28 Յունիսին, Երեւանի մէջ տեղի ունենալիք «Ինթերթրո» ֆուտբոլի մրցաշարքի Ա. հանգրուանի դարձի մրցումին, Կոտայք Արմենի մարզիկներն ու պատասխանատուները յոյսով են, որ պիտի ապահովեն Բ. հանգրուանին իրենց տոմարը: Երթի մրցումին, Կոտայք 1-0 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեց իր մրցակից՝ Պոնս խումբէն (Չեխիա):

ՔԱՆ ՄՈՆՏԻԱԼԷՆ ԵՏԲ ՊԻՏԻ ԼՔԷ ԱՍՊԱՐԷՉԸ

Պայէրն Միւնիխի բերդապահ Օլիվըր Քան գերմանական «Սփոր - Պիլս» շաբաթաթերթին հետ հարցազրույցի մը ընթացքին ըսաւ, թէ 2006ի Մոնտիալէն ետք պիտի լքէ ֆուտբոլիստի իր ասպարէզը:

Գերմանիոյ ֆուտբոլի ազգային խումբին բերդապահը, որ 34 տարեկան է, շատ հաւանաբար նշանակուի Պայէրն Միւնիխի ընդհանուր տնօրէն, փոխարինելով՝ Ուլի Հեօնէպը:

Յանձնարկելիք միայն գալ տարի կրնայ յտականալ, թէ Քան պիտի ուզէ՞ խումբին մէջ մարզիչի օգնականի կամ այլ պաշտօն ստանալ:

Օլիվըր Քան

ԱՅՏԵԱՆ ԹՈՒՐԶ ՈՒՇԱՐՈՒԹԻՆ

Առօրեայ հանգրամագոր Al Mouth Travel & Tourism հայկական ավիատուրիզմը ճակատից ներկայացուցեց եւ այժմ Սուրիոյ մէջ Armenia օդանավային ըմբիշներէն ներկայացուցիչ լիւսանավորներու ուղևորութեան կը յանձնէ, որ «Այճեան Թուրք»-ը երկու ասօրներէ ի վեր Լիւսանաւի մէջ իր ներկայացուցիչն է: Այճեան Թուրքը կը ստեղծագոյն, թէ բոլոր անոնք, որոնք կը փափակեն Լայթի ձամբով երեւան ձամբորդել կրնան կապուի «Այճեան Թուրք»-ի, որ ամէն կիրակի կ'ընդունէ ետք ժամը 2:00ին յատուկ պատեթով իր գրասենեակէն յաճախորդները կը փոխադրէ Լայթի արանց սահմանային ռոմէ դժուարութեան: Ան նաեւ Լայթի մէջ գնորդ կը տրամադրէ ձամբորդներուն եւ կը ստանձնէ Լայթի օդակայանէն տուրքը:

Երբ անտուան համար Լայթի ձամբով Լայթատան երբ ու դարձի տոմարներ ստեղծ 2688 է, միայն երթալը, սուրբով եւ պտուղ ձամբով՝ 1855: Երբեք 28 տարեկան երթուստորդներուն համար երթալու ստեղծ 1368 է, իսկ երբ ու դարձի 2609, իմբային ձամբորդութիւններուն համար յատուկ գեղարկած գները եւ ձոր տոմարներ պիտի տրամադրուի: Լայթատանէ վերադարձնէ, Լայթպէն «Այճեան Թուրք»-ի պատեթը ձամբորդները կրնան պիտի փոխադրեն Պէյրութ:

Յանձնելու ձամբամատչելիներէն ստանալու համար կապուի «Այճեան Թուրք»-ի, Պէյրութ, հեռախոյն. 01 - 240854, 01 - 261177 եւ 03 - 233978, իսկ Լայթի, հեռախոյն. 2115016 :

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ ԿԸ ԽՈՍՏՈՎԱԼՆԻՆ, ԹԵ ԻՐԱՔԻ ՄԵՉ ԼՈՒՐՉ ԴԺՈՒՍՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՌՉԵՒ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ

Մ. Նահանգներու կողմէ Սատտամ Հիւսէյնը եւ անոր ենթադրեալ հաւաքական բնաջնջումի կէսը բողոքարարելու դրոշմը եւ ստեղծելու անհրաժեշտութեան բախտը, այն խոստովանութեանն ենթարկուած է անհրաժեշտութեան նուիրական սահմանապահ ուժերու հետ՝ կարողութիւնը ստորադասակարգուած զինուորական մասնախումբներու կողմէ խաբարարական գործողութեան մը թիրախ դարձած էր՝ 10 օրուան մէջ բերրող անգամ ըլլալով:

Մինչ այդ, ամերիկեան եւ բրիտանական ուժերը դարձեալ յարձակումներու ենթարկուած են՝ Ֆալլոուսայի եւ Պարաի մէջ, ուր բրիտանացի 8 կինուոր վիրաւորուած է:

Իրաքի քարիւղի նախարարութիւնը երէկ յայտնած է, թէ պիտի կրկնապատկէ քարիւղատար խողովակները պաշտպանող զինուորական քաջերուն թիւը: Օր մը առաջ ստորիական սահմանին մօտ գտնուող խողովակ մը խաբարարական գործողութեան մը թիրախ դարձած էր՝ 10 օրուան մէջ բերրող անգամ ըլլալով:

Կարաւանին վրայ Հինգզաբթի օր տեղի ունեցած յարձակումին, 5 սուրիացիներ վիրաւորուած են, ըստ Օրաշինկոբնի մէջ պաշտպանութեան մարտի մէկ պաշտօնատարին, որ մերժած է ինքնութիւնը հրապարակել: Այլ պաշտօնատար մը ըսած է, թէ սուրիացիք սահմանապահ ուժեր էին, որոնք վիրաւորուած են աւելի ուշ տեղի ունեցած բախումի մը ընթացքին, աւելցնելով, որ դէպքը կրնայ սուրիական հողամասերու վրայ տեղի ունեցած ըլլալ:

Ամերիկեան մասնախումբ ուժեր եւ օդուծի անդամներ՝ բազմաթիւ ուղղաթիւներու եւ օդանաւերու օժանդակութեամբ մասնակցած են յարձակումին, որ ընթացքի մէջ դրուած է զաղտնի տեղեկութիւններէ ետք, թէ կարաւանը իրաքեան տապալած վարչակարգին հետ կապ ունեցող մարդիկ կը փոխադրէ:

Սակայն աւելի ուշ ի յայտ եկած է, թէ իրաքի բարձրաստիճան ռեւէ պաշտօնատար չկար կարաւանին մէջ, ըսած են պաշտօնատարներ:

Ամերիկեան կինուորական աղբիւրներ եւ ակնատեսներ երէկ յայտնած են, թէ ամերիկեան ուժերը Երկուշաբթի գիշեր դարձեալ յարձակումներ ենթարկուած են Ֆալլուսայի եւ մօտակայ Ռամատի մէջ, սպաննելով 5 իրաքցիներ:

ՈՒՇԻՆԿԹԵՆ ԿԸ ԽՈՍՏՈՎԱԼՆԻ ԹԵ ԲԱՊԱԶԱԿԱՆ ԽՈՒՓԱՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ԴԻՍԱԳՐԱԿԵ

Իրաքի մէջ ամերիկեան զինուորական վարչակարգը երէկ խոստովանած է, թէ քաղաքական խաբարարութեան դէպքեր կը դիմադրանէ՝ քարիւղատար խողովակներու ակնահարու մներու եւ մայրաքաղաքի մէջ աւելի քան 24 ժամուան ելեկտրականութեան ընդհատումներէ ետք:

Բարձրաստիճան պաշտօնատար մը յայտնած է, որ նախկին վարչակարգի մնացորդներ «կ'ուզեն փոխանցել պատգամ մը, թէ կացութիւնը վատ է եւ կը փորձեն խաբարարական գործողութիւններով քանդել մեր արձանագրած յառաջդիմութիւնը»:

«ԲՆԱԻ ՉԸՍԻՆ, ԹԵ ԻՐԱԶ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆՈՐԵՆ ԿՏԱՆԳ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՅՆԵՑ»

Մինչ այդ, Բրիտանիոյ արտաքին գործոց նախարար Ճէյ Սթրօ երէկ յայտնած է, թէ Բրիտանիա բնաւ չէ ըսած, որ Սատտամ Հիւսէյնի վարչակարգը «անմիջական սպառնալիք մը կը ներկայացնէ աշխարհի համար՝ իր հաւաքական բնաջնջումի կէսը բողոքով»:

Ան կը խօսէր Բրիտանիոյ մէջ խորհրդարանական յանձնախումբի մը առջեւ, որ քննարկելու բացած է այն հարցին շուրջ, թէ բրիտանական կառավարութիւնը չափապանցած է Սատտամի վարչակարգին ներկայացուցած վտանգը:

Իրաքի պատերազմին ընդդիմացողներ կ'ըսեն, թէ պատերազմը արդարաւայլ չէր եւ նոյնիսկ ապօրինի էր, մինչեւ այն առեւն, որ ՄԱԿի քննիչները տակաւին իրաք կը գտնուէին:

(ԱՅՓ)

ԹՈՒՐՔԻԱ ԴԱՐՉԵԱԼ ԹՇՆԱՄԱԿԱՆ ԱՐԱՐՔՆԵՐ ԿԸ ԿԱՏԱՐԵ

Կ'ԸՍԵ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

ՄՈՍԿՈՒՍ, 24 (ԱՅՓ).– Յունաստանի պաշտպանութեան նախարար Եանննոս Փափանթոնիոս երէքշաբթի օր յայտնած է, թէ իր երկիրը Եւրոպական Միութեան եւ Ռուսիոյ կողմէ կ'ողողի, որ վրաշիւթ թրքական ռազմական օդանաւերու կողմէ յունական օդային տարածքին բռնաբարումին հարցով:

Ռուսիոյ պաշտպանութեան նախարար Սերգէյ Իվանովի հետ տեսակցութենէ մը ետք, ան ըսած է, թէ 2-3 տարուան հանդարտութենէ ետք, «Թուրքիա դարձեալ վերադարձած է թշնամական մարտավարութիւններու»:

Ան ամբաստանած է Թուրքիան՝ Յունաստանը «գրգռելու» յանցանքով՝ Եգէական ծովուն վերէն իր երկրին օդային տարածքը բռնաբարելով:

«Անկա կրնայ ցաւալի դէպքերու տանիլ եւ մեր ամբողջ շրջանին կացութիւնը ապակայունացնել», ըսած է ան, աւելցնելով, որ ՕԹԱՆ, Ե. Միութիւն եւ Ռուսիա տեղեկ պահուած են այդ մասին:

ՄՈՒԼԼԱ ՄՈՐԱՄԵՏ ՕՍԱՐԻ ԶԱՅՆ ԴԱՐՉԵԱԼ ԿԸ ԼՍՈՒԻ

Թալեպաններու փախստական ղեկավար մոլլա Մոհամէտ Օմար կողմից եւ իր հետեւորդներուն՝ Մ. Նահանգներու եւ Աֆղանիստանի մէջ օտար այլ ուժերու դէմ իրենց սրբապան պատերազմին թափ տալ, ըստ փաքիստանեան «Տը Նիուկ» օրաթերթին:

Ան իր կողմը դրկած է ձայնագրուած ժապաւենի մը մէջ, ըստ թալեպաններու բանբեր Մոհամէտ Մուխթար Մուդաիսի, որ ըսած է, թէ Օմար 10 անդամնոց ղեկավար խորհուրդ մը նշանակած է՝ ամերիկեան զինուորական ուժերու դէմ ղիմադրութիւնը կազմակերպելու համար:

Աֆղանիստանի մէջ, ամերիկեան եւ դաշնակից ուժերը անցնող քանի մը ամիսներու հետզհետէ աւելի ու աւելի յարձակումներու ենթարկուած են:

ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԵՋ ԶԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Մինչ այդ, Իտալիոյ ոստիկանութիւնը երէկ Միլանոյի շուրջ 40 վայրերու վրայ յարձակած է՝ «Քալիտա» հետ կապեր ունեցող իսլամական խմբակի մը անդամներուն հետապնդումով, ձերբակալելով 6 հոգի: 5 թունուզի եւ մարտքի իմամ մը ձերբակալուած են:

Ատոնք ամբաստանուած են արձեւակալ զինուորական խմբակի մը գումակալին օժանդակութիւն տրամադրած ըլլալու յանցանքով: Խմբակը Ալժէի կառավարութիւնը տապալելու համար պայքար կը մղէ:

ԻՍՐԱԵԼ ԿԸ ԶԵՆՆԱՐԿԵ ԼԱՅՆԱԾԻՐ ԶԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՐՇԱԿԻ ՄԸ՝ ՇԱՄԱՍԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒ ԴԵՍ

Այսօր դրան անի մէջ իսրայէլեան բանակը երէկ ձեռնարկած է ձերբակալութիւններու մեծ արշաւի մը՝ Համասի անդամներու դէմ: Անկա ձերբակալած է 150 պաշտօնակիրներ:

Մօտաւորապէս 33 ամիս առաջ սկսած Իսրայէլի ֆատայէն ի վեր, ձերբակալութիւններու մեծագոյն այս գործողութեան ընթացքին, իսրայէլեան ուժերը հարաւայիտ Հեպրոն քաղաքին մէջ եւ շրջակայքը Համասի 130 անդամ ձերբակալած են:

Իսրայէլեան բանակին մէկ հաղորդագրութեան համաձայն, Հեպրոնի մէջ Համասի ենթակառուցող «պատասխանատու է յարձակումներու, որոնք իսրայէլացի 52 քաղաքայիններու կեանքը խլած են»:

Շաբաթ օր, իսրայէլեան ուժերը սպաննած էին Համասի տեղական մէկ ղեկավարը:

Շարժումին ղեկավարը՝ Ապտէյ Ապիզ Ռաճիսի, քննադատած է ձերբակալութիւնները, յայտնելով, որ Համասի դէմ բռնաբարութեան չեն օժանդակել վարչակարգը Մախմուտ Ապպասի առաջարկած կինադուրի շուրջ համաձայնութեան մը գոյացման ձգտելու:

«Համաս կինադուրի գծով իր կեցութեամբ պիտի ճշդէ երբ ժալակալը յարմար ըլլայ, եւ անկա չի կրնար ընել այդ մէկը եթէ իսրայէլ Հեպրոնի վրայ կը յարձակի եւ սպանութիւններու կը ձեռնարկէ», ըսած է ան:

Այսուհանդերձ Համաս եւ իսլամական Ժիհադը յայտնած են, թէ կինադուրի առնչութեամբ բանակցութիւնները պիտի շարունակուին:

Մինչ այդ, 5 իսրայէլացի արարներ, որոնք ամբաստանուած են Համասը ֆինանսաւորելու յանցանքով, Հայֆայի մէկ տեքստիլի կ'որոշուին ամբաստանուած են, իսկ անոնց չորսը ամբաստանուած է «սիսթեմ»:

մանակը յարմար ըլլայ, եւ անկա չի կրնար ընել այդ մէկը եթէ իսրայէլ Հեպրոնի վրայ կը յարձակի եւ սպանութիւններու կը ձեռնարկէ», ըսած է ան:

Այսուհանդերձ Համաս եւ իսլամական Ժիհադը յայտնած են, թէ կինադուրի առնչութեամբ բանակցութիւնները պիտի շարունակուին:

Մինչ այդ, 5 իսրայէլացի արարներ, որոնք ամբաստանուած են Համասը ֆինանսաւորելու յանցանքով, Հայֆայի մէկ տեքստիլի կ'որոշուին ամբաստանուած են, իսկ անոնց չորսը ամբաստանուած է «սիսթեմ»:

չակալ կազմակերպութեան մը պատկանելու յանցանքով»:

Այսօր դրան անի վայրէջում մէջ աւելի քան 20 ուրիշներ ձերբակալուած են Երկուշաբթի գիշեր:

Իսրայէլեան ուժերը նաեւ ակնահարած են տուն մը, որ իսլամական Ժիհադի մէկ անդամին կը պատկանէր: Անոր ընտանիքին 9 անդամները կ'ապրէին տան մէջ:

ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՅԸ

Գետնի վրայ նորագոյն այս դէպքերը յարուած մթնոլորտ մը կը հաղորդէին պաշտօնակիրներու եւ իսրայէլացիներու միջեւ:

ԵՐՈՒՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԽՈՐՀՐԳԱՐԱՆԱԿԱՆ...

Շարունակուած Ա. ԷջԷՆ

Ինչպէս վեհաժողովի նիստին ընթացքին, վեկուցումը պատրաստուած է մէկ պատգամաւորի ֆրանսացի Պեռնարտ Շրայնի կողմէ, եւ յանձնախումբին մէջ քննարկուածն է դրուած: Չեկուցումը կը բովանդակէ 53 յօդուածներ: Ռուսաստանի դիտել տրուած, որ վեկուցումը անակնկալի բերած է նոյնիսկ ընտրութիւններուն հետեւած դէպքերու եւ յանձնախումբի անդամները, որոնք անտեղեկ եղած են անոր բովանդակութեան: Այս իմաստով, տարակարծութիւն ծագած է յանձնախումբի անդամներուն միջեւ, որոնցմէ շատեր վեհաժողովի ընթացքին արտաբայտուած են, ըսելով, թէ չեն բաժնէր Համասի հանդէպ նշուած քննադատութիւնները: Չեկուցումին ինքնաբերական կէտը 53րդ յօդուածն է, որ կը պահանջէ չվարչակարգի Հայաստանի պատկերակութեան լիազորութիւնները:

Ֆրանսացի պատգամաւոր Ֆրանսուա Ռոշպուրնան իր ելույթին մէջ բողոքած է, թէ Հայաստանի հանդէպ այդ քայլը առնելու առնչութեամբ քննարկում տեղի չէ ունեցած դեռեւ թաղկոջն առնելու յանձնախումբի նիստերուն ընթացքին եւ թէ ինքը, իբրեւ յանձնախումբի անդամ, դէմ է վեկուցումին մէջ այդ յօդուածին ներառման: Այլ պատգամաւորներ եւս որդեգրած են նման կեցութեան: Հետեւաբար, ընդգծած է Ռուսաստան, 53րդ յօդուածը չէ արժարժուած յանձնախումբին կողմէ եւ չի կրնար նկատուիլ իբրեւ յանձնախումբի առաջարկ եւ կը մնայ վեկուցողի անձնական տեսակետառաջարկի սահմաններէն ներս միայն:

Արմէն Ռուսաստանի նաեւ յայտնած է, որ համաձայն ընթացակարգին, Երոպական Խորհուրդի խորհրդարանական վեհաժողովը վեկուցումը կ'ընդունի առ ի գիտութիւն: Իր ներկայ կարգավիճակին մէջ վեկուցումը չի նկատուի Երոպական Խորհուրդի որոշում կամ բանաձեւ, եւ անկէ որեւէ իրական հետեւանք չի բխի: Չեկուցումը կրնայ բանաձեւել վերածուիլ դիտարկման, իրական եւ քաղաքական հարցերու յանձնաժողովներու որոշումներուն եւ խորհրդարանական վեհաժողովի հիման վրայ միայն: «Այս իմաստով կարելի է վեկուցումին մէջ կատարել լուրջ բարեփոխումներ», յայտնած է Ռուսաստանը:

Վեհաժողովին մէջ իր ելույթին ընթացքին ըսկ. Ռուսաստանի յայտնած է, թէ Հայաստանի մէջ վերջերս կազմուած դաշինքը ընտրական բարեփոխումները կը նկատէ իր առաջնահերթ խնդիրներէն մէկը: Ան նշած է, թէ այս առումով նորընտիր պատուիրակութեան լիազորութիւնները չվարչակարգելու համակարգի համահունչ չէ այն տրամաբանութեան, թէ Երոպական Խորհուրդի հետ համագործակցաբար աշխատելով կարելի է իրացնել ընտրութիւններու կազմակերպման եւ իրականացման եւրոպական սկզբունքները: «Այդպիսի քայլ մը համապօր է հետագայ համագործակցութեան խափանման», նիստին ընթացքին յայտարարած է Ռուսաստանը:

ԱՁՐԳԵՅՃԱՆԻ ԸՆԴՆԵՂ ԿՈՐԴԵՐՈՒԻ ՈՉ - ԹՈՅԼԱՍՈՒ ԿԵՅՈՒՄԸ

Միւս կողմէ, Յունիս 23ին կայացած նիստին, Եւրոպական Խորհուրդի խորհրդարանական վեհաժողովը մերժած է ապրիլին քաղաքական բանադրեալներու հարցի քննարկումը մինչեւ Յունիս 26-ը յետաձգելու ապրիլ-պէյնի անհրաժեշտ պատուիրակութեան առաջարկը:

Ապրիլին քաղաքական իշխանութիւնները պարբերաբար արհամարհած են եւ կարելութիւն չեն տուած Երոպական Խորհուրդի այս պահանջին, ըստ որում՝ 23 Յունիս 2001ին մինչեւ այս տարուան Յունիս 26ը պատ պետք է արձակուին երկրին բոլոր քաղաքական բանտարկեալները: Երոպական Խորհուրդի ներկայացուցիչները բացառապէս շեշտած են, որ այլեւս պիտի չհանդուրժեն Ապրիլին իշխանութիւններու քննաձգութեան: «Քաղաքական բոլոր բանտարկեալները անխտիր պատ պետք է արձակուին», յայտարարած են Երոպացի խորհրդարանականները՝ Յունիս 23ի նիստին ընթացքին:

Հակառակ այս մեղադրանքներուն, ապրիլին քաղաքական պատուիրակութիւնը իրաւիճակը մեղմացնելու փոխարէն շարունակած է պնդել, որ Ապրիլ-պէյնի մէջ քաղաքական բանտարկեալներ չկան: Այսուհանդերձ վեհաժողովը ընտրած է որոշում մը, որուն հիման վրայ մերժած է ապրիլին անհրաժեշտ լինող խնդրանքը՝ յետաձգել քաղաքական բանտարկեալներու հարցի արձարձումը: Հակառակ ապրիլին քաղաքական պատուիրակութիւններուն, թէ Ապրիլին մէջ տեղի պիտի ունենան նախագահական ընտրութիւններ, Երոպական Խորհուրդի խորհրդարանական վեհաժողովի նախագահ Փիլիպ Ծեռել յայտարարած է, «Մենք կը կարծենք, որ Երոպական Խորհուրդի անդամ ոչ մէկ երկրի մէջ քաղաքական բանտարկեալներ պետք է գոյութիւն ունենան, եւ այս հարցին քննարկումը, ինչպէս նախատեսուած էր, պիտի կայանայ Յունիս 26ին»:

տեղի ունեցող բանակցութեան մը պատկանելու յանցանքով»:

Այսօր դրան անի վայրէջում մէջ աւելի քան 20 ուրիշներ ձերբակալուած են Երկուշաբթի գիշեր: Իսրայէլեան ուժերը նաեւ ակնահարած են տուն մը, որ իսլամական Ժիհադի մէկ անդամին կը պատկանէր: Անոր ընտանիքին 9 անդամները կ'ապրէին տան մէջ:

Իսրայէլեան մամուլը երէկ ուժերու կազմին մօտային տարածքի հետապնդման համակարգի կ'որոշուին ամբաստանուած են իսրայէլացիք յանձնառութիւն յայտնած են պատասխան մը տալու անոնց:

Իսրայէլեան մամուլը երէկ ուժերու կազմին մօտային տարածքի հետապնդման համակարգի կ'որոշուին ամբաստանուած են իսրայէլացիք յանձնառութիւն յայտնած են պատասխան մը տալու անոնց:

Միւս կողմէ, Գաիթի մէջ, ամերիկացի եւ գերմանացի բարձրաստիճան պաշտօնատարներ երէկ Կորակցութիւն յայտնած են Միջին Արեւելքի մէջ խաղաղութեան հաստատման ի խնդիր մշակուած «ճամբու քարտէս»ին հանդէպ:

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց փոխ նախարար Ուիլիլմ Պրընց վերահաստատած է նախագահ Ճորձ Պուշի «անձնական ուժեղ զճանապարհներ»ին ճամբու քարտէսը գործադրելու իմաստով:

Նախագահ Հիւսէյն Մուպարաքի հետ տեսակցութենէ մը ետք, ան ըսած է, թէ «որոշ չափով» անոր գործադրութիւնը սկսած է նշելով պաշտօնակիրներու կողմէ «բարեկարգումներու գծով կարելութիւնը» եւ իսրայէլեան քայլեր՝ հրէական բնակեցման կարգ մը վայրեր ջնջելու համար:

Իր կարգին, Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար Եոզըպ Ֆիշլը ըսած է, որ Եւրոպայ պետք է «կարելութիւն տալ պատուիրակութիւն» ունենալ «ճամբու քարտէս»ին գործադրութեան մէջ:

Մուպարաքի հետ հանդիպումէ մը ետք, Ֆիշլը շեշտած է, որ «սիսթեմ» ինքի ի վայրագութիւնը պետք է վերջ գտնեն»:

(ԱՅՓ)